

ماده های ۱ و ۲۰ قانون مدیریت پسماند مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۰ - خدمات شهری و فضای سبز

ماده ۱ - جهت تحقق اصل پنجاهم (۵۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور حفظ محیط زیست کشور از آثار زیانبار پسماندها و مدیریت بهینه آنها، کلیه وزارتخانه ها و سازمان و موسسات و اشخاص حقیقی و حقوقی موظفند مقررات و سیاست های مقرر در این قانون را رعایت نمایند .

ماده ۲۰ - خودروهای تخلیه کننده پسماند در اماکن غیر مجاز، علاوه بر مجازات های مذکور ، به یک تا ده هفته توقیف محکوم خواهند شد .

تبصره : در صورتی که محل تخلیه، معابر عمومی شهری و بین شهری باشد، به حداکثر میزان توقیف می شوند .

ماده ۱۸ - در شرایطی که آلودگی ، خطر فوری برای محیط وانسان دارد، با اخطار و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، متخلفین و عاملین آلودگی موظفند فوراً اقداماتی را که منجر به بروز آلودگی و تخریب محیط زیست می شود متوقف نموده و بلافاصله مبادرت به رفع آلودگی و پاکسازی محیط نمایند.

در صورت استنکاف، مرجع قضایی خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و متخلفین و عاملین را علاوه بر پرداخت جریمه تعیین شده ملزم به رفع آلودگی و پاکسازی خواهد نمود .

ماده ۱۶ - نگهداری، مخلوط کردن، جمع آوری، حمل و نقل، خرید و فروش، دفع و صدور و تخلیه پسماندها در محیط بر طبق مقررات این قانون و آیین نامه اجرایی آن خواهد بود. در غیر این صورت اشخاص متخلف به حکم مراجع قضایی به جزای نقدی در بار اول برای پسماندهای عادی از (۵۰۰/۰۰۰ ریال) تا (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) و برای سایر پسماندها از (۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال) تا (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) و در صورت تکرار، هربار به ۲ برابر مجازات قبلی در این ماده محکوم می شوند.

ماده ۱۵ - تولید کنندگان آن دسته از پسماندهایی که دارای یکی از ویژگی های پسمانهای ویژه نیز می باشند، موظفند با بهینه سازی و بازیابی پسماندهای خود را به حداقل برسانند و در مواردی که حدود مجاز و در آیین نامه اجرایی این قانون پیش بینی شده است، در حد مجاز نگهدارند.

ماده ۱۳ - مخلوط کردن پسماند های پزشکی با سایر پسماندها و تخلیه و پخش آنها در محیط و یا فروش، استفاده و بازیافت این نوع پسماندها ممنوع است.

ماده ۸ - مدیریت اجرایی می تواند هزینه های مدیریت پسماند را از تولیدکننده پسماند با تعرفه ای که طبق دستورالعمل وزارت کشور توسط شوراهای اسلامی بر حسب نوع پسماند تعیین می شود، دریافت نموده

ماده ۷ - مدیریت اجرایی کلیه پسماندها غیر از صنعتی و ویژه در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری ها و دهیاری ها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداری ها و دهیاری ها به عهده بخشرداری ها می باشد.

مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی و ویژه به عهده تولیدکنندگان خواهد بود. در صورت تبدیل آن به پسماند عادی به عهده شهرداری ها، دهیاری ها و بخشرداری ها خواهد بود.

تبصره: مدیریت های اجرایی می توانند تمام یا بخشی از عملیات مربوط به جمع آوری، جداسازی و دفع پسماندها را به اشخاص حقیقی و حقوقی واگذار نمایند.

ماده ۶ - سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران و سایر رسانه هایی که نقش اطلاع رسانی دارند و همچنین دستگاههای آموزشی و فرهنگی موظفند جهت اطلاع رسانی و آموزش، جداسازی صحیح و جمع آوری و بازیافت پسماندها اقدام و با سازمان ها و مسئولین مربوط همکاری نمایند.

تبصره: وزارتخانه های جهاد کشاورزی، صنایع و معادن، کشور و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور کاهش پسماندهای کشاورزی، موظفند نسبت به اطلاع رسانی و آموزش روستائیان و تولیدکنندگان اقلام لازم را به عمل آورند.

ماده ۵ - مدیریت های اجرایی پسماندها موظفند براساس معیارها و ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ترتیبی اتخاذ نمایند تا سلامت، بهداشت و ایمنی عوامل اجرایی تحت نظارت آنها تامین و تضمین شود.

ماده ۴ - دستگاه های اجرایی ذیربط موظفند جهت بازیافت و دفع پسماندها تدابیر لازم را به ترتیبی که در آیین نامه های اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، اتخاذ نمایند. آیین نامه اجرایی مذکور می بایستی دربرگیرنده موارد زیر نیز باشد:

- ۱- مقررات تنظیم شده موجب گردد تا تولید و مصرف، پسماندهای کمتری ایجاد نماید.
 - ۲- تسهیلات لازم برای تولید و مصرف کالاهایی که بازیافت آنها سهل تر است، فراهم شود و تولید و واردات محصولات آنی که دفع و بازیافت پسماند آنها مشکل تر است، محدود شود.
 - ۳- تدابیری اتخاذ شود که استفاده از مواد اولیه بازیافتی در تولید گسترش یابد.
 - ۴- مسئولیت تامین و پرداخت بخشی از هزینه های بازیافت به عهده ی تولید کنندگان محصولات قرار گیرد.
- مواد ۱۲، ۷ و ۲ آیین نامه اجرایی نحوه جلوگیری از آلودگی صوتی (۱۳۷۸) استانداردهای صدا در هوای آزاد در ایران- خدمات شهری- فضای سبز- فنی و عمران و ترافیک
- ماده ۲- مبادرت به هرگونه اقدامی که موجبات آلودگی صوتی را فراهم نماید، ممنوع می باشد. حد مجاز یا استاندارد آلودگی صوتی توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری دستگاه های ذی ربط تهیه و به تصویب شورای عالی محیط زیست می رسد.
- ماده ۷- به کار انداختن و تردد هرگونه وسایل نقلیه موتوری مولد آلودگی صوتی ممنوع می باشد. نیروی انتظامی از تردد هرگونه وسیله نقلیه موتوری فاقد گواهینامه موضوع ماده (۶) ممانعت به عمل آورده و عاملین یا رانندگان اینگونه وسایل نقلیه را به مجازات های مقرر در ماده (۳۲) قانون محکوم خواهند نمود.
- ماده ۱۲- در صورتی که رفع آلودگی صوتی ناشی از فعالیت منابع آلوده کننده موضوع بند (۶) ماده (۱) این آیین نامه که در داخل محدوده شهرها و نقاط مسکونی استقرار دارند به طرق دیگری جز انتقال آنها به محل های مناسب امکان پذیر نباشد، طرح انتقال اینگونه منابع توسط سازمان و همکاری وزارت کشور (شهرداری ها و بخشداری ها) وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و پس از تصویب هیات وزیران به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.
- مواد ۲۱ و ۳۷ قانون توزیع عادلانه آب- مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ با اصلاحات ۱۳۶۴/۸/۱۴ مجلس شورای اسلامی- خدمات شهری- فضای سبز- مسیل ها و قنوات

ماده ۲۱ - تشخیص و اجازه بهره برداری از منابع عمومی آب برای مصارف سرب، کشاورزی، صنعت و سایر موارد منحصر با وزارت نیرو است.

تبصره ۱: تقسیم و توزیع آب بخش کشاورزی، وصول آب بها یا حق النظاره با وزارت کشاورزی است.

تبصره ۲: تقسیم و توزیع آب شهری و اداره تاسیسات و جمع آوری و دفع فاضلاب در داخل محدوده ی شهرها به عهده شرکت های مستقلی به نام شرکت آب و فاضلاب شهرها و یا دستگاه مناسب دیگری خواهد بود که در هر صورت تحت نظارت مستقلی به نام شرکت آب و فاضلاب شهرها و یا دستگاه مناسب دیگری خواهد بود که در هر صورت تحت نظارت شورای شهر و وابسته به شهرداری کی باشند. در صورت نبودن شورای شهر نظارت با وزارت کشور است. تا تاسیس شرکتها و دستگاههای فوق الذکر مسئولیت آب شهری و جمع آوری و دفع فاضلاب آنها به عهده دستگاه هایی است که فعلا بر عهده دارند. وزارت کشور موظف است با همکاری وزارت نیرو حداکثر تا ۶ ماه پس از تصویب این قانون اساسنامه شرکت های فوق الذکر یا دستگاه های مناسب دیگر را تهیه و به تصویب هیات وزیران برساند.

تبصره ۳: تقسیم و توزیع آب بخشهای صنعتی در داخل محدوده های صنعتی یا بخش صنعتی ذیربط خواهد بود.

تبصره ۴: تقسیم و توزیع آب مشروب روستاها و اداره ی تاسیسات ذیربط در داخل محدوده ها روستاها با وزارت بهداشتی خواهد بود.

ماده ۳۷ - هیچ نهر و جوی و قنات و چاهی نباید در اماکن و جاده های عمومی و اماکن متبرکه و باستانی و حریم آنها به صورتی باشد که ایجاد خطر و مزاحمت برای ساکنین و عابرین و وسائط نقلیه و اماکن مذکر نماید.

در غیر این صورت مالک یا مالکین موظفند طبق مشخصات فنی وزارتخانه های مربوطه اقدامات لازم برای رفع خطر یا مزاحمت را به عمل آورند. در صورتی که مالک یا مالکین از اجرای اخطار کتبی وزارتخانه ذیربط و شهرداری (در شهرها) حداکثر به مدت یک ماه طبق مشخصات مذکور، در رفع خطر اقدام نکنند. دولت برای رفع خطر راسا اقدام و هزینه آنرا از مالک یا مالکین دریافت خواهد کرد و در صورتی که خطر قابل رفع نباشد، آنرا مسدود می نماید.

تبصره: احداث نهر یا جوی و لوله کشی نفت و گاز و نظایر آن در حریم تاسیسات آب و یا برق موکول به تحصیل اجازه از وزارت نیرو و در معابر شهرها یا جلب موافقت شهرداری و وزارت نیرو خواهد بود.

مشخصات فنی مندرج در اجاره نامه لازم الاجرا است.

استانداردهای خروجی فاضلابها - (به استناد ماده ۵ آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب - (مصوب ۱۳۷۳/۹/۵) خدمات شهری- فضای سبز- فنی و عمرانی

این استاندارد به استناد ماده ۵ آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب و با توجه به ماده (۳) همین آئین نامه و با همکاری وزارتخانه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نیرو، صنایع، معادن و فلزات، کشور و کشاورزی توسط سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و تدوین گردیده است.

تعاریف: آب سطحی: عبارت است از آب های فصلی یا دائمی، دریاچه های طبیعی یا مصنوعی و تالاب ها.

چاه جاذب: عبارت است از حفره یا گودالی که قابلیت جذب داشته باشد و کف آن تا بالاترین سطح ایستابی حداقل ۳ متر فاصله داشته باشد.

ترانشه جذبی: عبارت است از مجموعه ای از کانال های افقی که فاضلاب به منظور جذب در زمین به آنها تخلیه شده و فاصله ی کف آن از بالاترین سطح ایستابی حداقل ۳ متر باشد.

کنارگذر: کانالی است که فاضلاب را بدون عبور از بخشی از تصفیه خانه یا کل آن به بخش دیگر و یا کانال خروجی هدایت کند.

نمونه مرکب: عبارت است تهیه یک نمونه ۲۴ ساعته از نمونه هایی که با فواصل زمانی حداکثر ۴ ساعت تهیه شده اند.

ملاحظات کلی:

- ۱- تخلیه ی فاضلاب ها، باید بر اساس استانداردهایی باشد که به صورت حداکثر غلظت آلوده کننده ها بیان می شود و رعایت این استانداردها تحت نظارت سازمان حفاظت محیط زیست ضروری است .
- ۲- مسئولین منابع آلوده کننده باید فاضلابهای تولیدی را بر بررسی های مهندسی و استفاده از تکنولوژی مناسب و اقتصادی تا حد استانداردها تصفیه نماید.
- ۳- اندازه گیری غلظت مواد آلوده کننده و مقدار جریان در فاضلاب ها باید بلافاصله پس از آخرین واحد تصفیه ای تصفیه خانه و قبل از ورود به محیط انجام گیرد.
- ۴- اندازه گیری جهت تطبیق با استانداردهای اعلام شده قبل از تاسیسات تصفیه فاضلاب باید بر مبنای نمونه مرکب صورت گیرد. در سیستم هایی که تخلیه ناپیوسته دارند اندازه گیری در طول زمان تخلیه ملاحظه خواهد بود.
- ۵- لجن و یا سایر مواد جامد تولید شده در تاسیسات تصفیه فاضلاب قبل از دفع بایستی به صورت مناسب تصفیه شده و تخلیه نهایی این مواد نباید موجب آلودگی محیط زیست گردد.
- ۶- فاضلاب تصفیه شده باید با شرایط یکنواخت و به نحوی وارد آبهای پذیرنده گردد که حداکثر اختلاط صورت گیرد.
- ۷- فاضلاب خروجی نبایستی دارای بوی نامطبوع بوده و حاوی کف اجسام شناور باشد.
- ۸- رنگ و کدورت فاضلاب خروجی نباید ظواهر طبیعی آبهای پذیرنده و محلی تخلیه را به طور محسوس تغییر دهد.
- ۹- روشهای سنجش پارامترهای آلوده کننده بر مبنای روشهای ذکر شده در کتاب **Standard methods for the Examination of water and waste water** خواهد بود .
- ۱۰- استفاده از سیستم سپتیک تانک و ایمهوف تانک با بکارگیری چاهها و یا تراشه های جذبی در مناطقی که فاصله کف چاه یا ترانشه از سطح آبهای زیرزمینی کمتر از ۳ متر باشد ممنوع است.
- ۱۱- ضمن رعایت استانداردهای مربوطه خروجی فاضلابها بنابر کیفیت آب را برای استفاده های منظور شده تغییر دهد.

۱۲ - رقیق کردن فاضلاب تصفیه شده یا خام به منظور رسانیدن غلظت مواد آلوده کننده تا حد استانداردهای اعلام شده قابل قبول نمی باشد.

۱۳ - استفاده از روش های تبخیر فاضلاب ها با کسب موافقت سازمان محیط زیست مجاز است.

۱۴ - استفاده از کنارگذر ممنوع است، کنارگذرهایی که صرفاً جهت رفع اشکال واحدهای تصفیه ای به کار رفته و یا در زمان جمع آوری توام فاضلاب شهری با باران مورد استفاده قرار می گیرند مجاز است.

۱۵ - تاسیسات تصفیه فاضلاب بایستی به گونه ای طراحی، احداث و بهره برداری گردد تا پیش بینی های لازم جهت به حداقل رسانیده آلودگی در مواقع اضطراری از قبیل شرایط آب و هوایی نامناسب، قطع برق، نارسایی تجهیزات مکانیکی و... فراهم گردد. آن دسته از فاضلاب های صنعتی که آلودگی آنها پیش از این استانداردها نباشد می تواند فاضلاب خود را با اخذ موافقت سازمان بدون تصفیه دفع نماید .

تبصره ۱ : تخلیه با غلظت بیش از میزان مشخص شده در جدول در صورتی مجاز خواهد بود که پساب خروجی، غلظت کلراید، سولفات و مواد محلول منبع پذیرنده را در شعاع ۲۰۰ متری بیش از ۱۰ درصد $X > 10$ افزایش ندهد.

تبصره ۲ : تخلیه با غلظت بیش از میزان مشخص شده در جدول در صورتی مجاز خواهد بود که افزایش کلراید، سولفات و مواد محلول پساب خروجی نسبت به آب مصرفی بیش از $X > 10\%$ نباشد .

تبصره ۳ : صنایع موجود مجاز خواهند بود BOD_5 و COD را حداقل ۹۰٪ کاهش دهند.

تبصره ۴ : درجه حرارت باید به میزانی باشد که بیش از ۳ درجه سانتی گراد $X > 3^{0c}$ در شعاع ۲۰۰ متری ورود آن درجه حرارت منبع پذیرنده را افزایش یا کاهش دهد.

تبصره ۵ : تعداد تخم انگل (نماتد) در فاضلاب تصفیه شده شهری، در صورت استفاده از آن جهت آبیاری محصولات که به صورت خام مورد مصرف قرار می گیرد نباید بیش از یک عدد در لیتر باشد.

ماده ۴ قانون تشکیل شرکتهای آب و فاضلاب-مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۱ مجلس شورای اسلامی خدمات شهری- فضای سبز-مسایل ها و قنوت .

ماده ۴- با تشکیل شرکتهای موضوع این قانون هر یک از شرکتهای و موسسات و واحدهایی که در حال حاضر امر تقسیم و توزیع آب شهری و جمع آوری و دفع فاضلاب و بهره برداری از آن را به عهده دارند منحل و کلیه تاسیسات، ماشین آلات، ابنیه و هر نوع مایملک و حقوق آنها با رعایت مقررات مربوط تملک می گردد .

تبصره ۱: با تشکیل شرکتهای آب و فاضلاب حقوق مشترکین آب و فاضلاب از شرکتهای و دستگاه های قبلی که وابسته به وزارت نیرو یا شهرداری ها باشد(بدون داشتن سهامدار خصوصی) به شرکتهای جدید منتقل و آن قسمت از تاسیسات، ابنیه و مایملک تشکیلات

تبصره ۲: وزارت نیرو می تواند در موارد لازم با اصلاح اساسنامه شرکتهای موجود آب و فاضلاب نسبت به اجرای این قانون و اعمال نظارت خود اقدام نماید.

تبصره ۳: در صورت توافق طرفین انتقال تاسیسات، ماشین آلات، ابنیه و حقوق و مایملک متعلق به بخش خصوصی طبق قیمت عادلانه روز ارزیابی و پس از کسر دیون متعلقه و حق انشعاب ها و همچنین کسر وجوه موضوع بندهای الف و ب ماده ۵ صورت می پذیرد.

تبصره ۴: در صورتی که هر یک از تاسیسات و اراضی و املاک و ماشین آلات و ابنیه و حقوق مربوط به تقسیم و توزیع آن مشروب و تاسیسات فاضلاب شهرها وقف باشد طبق مقررات مربوط به وقف عمل خواهد شد.

تبصره ۵: کلیه تاسیسات، ماشین آلات، اراضی، ابنیه و حقوق هر نوع مایملک شهرداری ها و وزارت نیرو(شرکتهای آب منطقه ای و سازمان آب و برق خوزستان) که در امر مستقیم و توزیع آب شهری و جمع آوری و دفع فاضلاب در زمان تصویب این قانون مورد استفاده بوده و یا پس از آن تا زمان تحویل به شرکتهای آب و فاضلاب خریداری و بکار گرفته شود پس از تشکیل شرکت آب و فاضلاب مطابق مقررات این قانون در اختیار آن شرکت قرار می گیرد.

آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب مصوب ۱۳۷۳/۲/۱۶ هیات وزیران- مواد ۱۳، ۲، ۱۴ و ۱۷ خدمات شهری/فضای سبز- مسیل ها و قنوات

ماده ۲- اقدام به هر عملی که موجبات آلودگی آب را فراهم نماید ممنوع است.

ماده ۱۳- وزارتخانه های مسکن و شهرسازی، کشور و شهرداری ها و سازمان و واحدهای تابع آنها حسب مورد هنگام تهیه طرح های جامع و هادی شهرها، شهرکها و مجتمع های مسکونی و بهداشت و شهرداری ها موقع صدور پروانه در شهرها، استاندارد و مقررات موضوع ماده (۵) این آیین نامه را باید به اطلاع طراحان و مجریان مربوط برسانند.

ماده ۱۴- تخلیه و پخش فاضلاب یا هر نوع ماده آلوده کننده از منابع متفرقه به آبهای پذیرنده به میزان بیش از حد استاندارد ممنوع است. انواع و طبقه بندی منابع آلوده کننده و متفرقه توسط سازمان و با همکاری وزارتخانه ها و موسسات ذی ربط تعیین خواهد شد.

ماده ۱۷- رقیق کردن در مرحله تخلیه به عنوان تصفیه ممنوع است مگر در موارد خاصی که به تشخیص سازمان خطرات آلودگی محیط زیست را در بر نداشته باشد.

ماده ۲، ۱، ۵، ۱۴ آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب مصوب ۱۳۷۳/۲/۱۶ خدمات شهری، فضای سبز- مسیل ها و قنوات

ماده ۱: عبارات و اصطلاحاتی که در این آیین نامه به کار رفته دارای معانی زیر می باشد:

- ۱- سازمان - سازمان حفاظت محیط زیست.
- ۲- شورایعالی - شورایعالی حفاظت محیط زیست.
- ۳- آلودگی آب : تغییر مواد محلول یا معلق یا تغییر درجه حرارت و دیگر خواص فیزیکی و شیمیایی و بیولوژیکی آب در حدی که آن را برای مصرفی که برای آن مقرر است مضر یا غیر مفید سازد.

۴- مواد آلوده کننده آب (آلوده کننده): هر نوع مواد یا عوامل فیزیکی و شیمیایی بیولوژیک که باعث آلودگی آب گردیده یا به آلودگی آن بیافزاید.

۵- منابع آلودگی آب (منابع آلوده کننده): هرگونه منبعی که فعالیت یا بهره‌برداری از آن موجب آلودگی آب می‌شود که شامل منابع صنعتی، معدنی، کشاورزی و دامداری، شهری و خانگی، خدماتی و درمانی و متفرقه باشد.

۶- فاضلاب: هر نوع ماده زائد حاصل از فعالیت‌های صنعتی یا کشاورزی و دامداری یا شهری، بیمارستانی و آزمایشگاهی و خانگی که به آب یا خاک تخلیه گردد.

۷- مواد زائد جامد: هرگونه ماده جامدی که عرفاً زائد محسوب می‌شود مانند زباله، خاکروبه، خاکستر، جسد حیوانات، ضایعات مراکز شهری و صنعتی و زواید حاصل از تصفیه، اعم از شیمیایی و بیولوژیک و همچنین فضولات انسانی و حیوانی و مواد زاید بیمارستان‌ها و غیره.

۸- آب‌های پذیرنده: کلیه آب‌های سطحی و زیرزمینی از جمله قنوات، چاه‌ها و سفره آب‌های زیرزمینی و چشمه‌ها و نیز دریاها، دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و نهرها و تالاب‌ها و آبگیرها و برکه‌ها که فاضلاب و مواد زائد جامد به آنها تخلیه شده یا در آنها نفوذ می‌کند.

۹- آب‌های ایران: کلیه آب‌های داخلی و ساحلی و دریای سرزمینی که تحت حاکمیت دولت جمهوری اسلامی ایران قرار دارد.

۱۰- رقیق کردن: کاهش غلظت مواد آلوده کننده در فاضلاب از طریق اختلاط با آب یا آب پذیرنده.

۱۱- وسایل و روش‌های مناسب: مناسبترین وسایل یا روش‌هایی که استفاده آن با توجه به شرایط محلی، درجه پیشرفت و امکانات علمی و فنی و هزینه‌های مربوط، دفع یا کاهش موثر آلوده کننده‌ها را امکان‌پذیر سازد.

۱۲- میزان و معیار (استاندارد): حدود مجاز و مشخصات ویژه‌ای که با توجه با اصول حفاظت و بهسازی محیط زیست برای آلوده کننده و جلوگیری از آلودگی آب تعیین می‌شود.

۱۳- مسئول: شخص حقیقی که اداره یا تصدی منابع مواد آلودگی از قبیل کارخانجات، کارگاهها و سایر تاسیسات صنعتی را خواه برای خود، خواه به نمایندگی از طرف شخص یا اشخاص حقیقی و حقوقی دیگر به عهده داشته یا شخصا به طرق مختلف عامل ایجاد آلودگی است.

۱۴- مواد زائد سمی و خطرناک: هر نوع مواد و زائد آلوده کننده یا ترکیبی از مواد و ضایعاتی که دارای قدرت صدمه و آسیب زیاد به سلامت انسان یا سایر موجودات زنده یا گیاهان بوده یا بر اثر تماس و تکرار دارای عوارض سوء در آنها باشد و قابلیت آلوده ساختن آب را دارد.

ماده ۲- اقدام به هر عملی که موجبات آلودگی آب را فراهم نماید ممنوع است.

ماده ۵- استانداردهای مربوط به آلودگی آب با ذکر روش های سنجش و سایر مقررات مربوط توسط سازمان و با همکاری وزارتخانه ها و موسسات مذکور در ماده (۳) این آیین نامه تهیه و به مورد اجرا گذارده می شود.

تبصره: در مورد مقررات مربوط به تخلیه هر نوع فاضلاب به شبکه عمومی فاضلاب شبکه عمومی فاضلاب شهر و جمع آوری، نگهداری و حمل و دفع مواد زائد جامد کمیسیون دائمی متشکل از نمایندگان تام الاختیار وزارتخانه های نیرو، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کشور، صنایع، معادن فلزات و سازمان حفاظت محیط زیست و سایر سازمان های مسئول آب و فاضلاب شهری در وزارت کشور تشکیل و تصمیمات اتخاذ شده به مرحله اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۱۴- تخلیه و پخش فاضلاب یا هر نوع ماده آلوده کننده از منابع متفرقه به آب های پذیرنده به میزان بیش از حد استاندارد ممنوع است. انواع و طبقه بندی منابع آلوده کننده و متفرقه توسط سازمان و با همکاری وزارتخانه و موسسات ذیربط تعیین خواهد شد.

ماده ۵۵- قانون شهرداریها مصوب ۱۳۳۴/۴/۱۱ با اصلاحات بعدی بندهای ۲۵، ۲۱، ۲۰، ۱۵، ۱۴، ۶، ۲، ۱ و ۷ خدمات شهری، فضای سبز، فنی و عمرانی

ماده ۵۵- وظایف شهرداری به شرح ذیل است:

بند ۱ - ایجاد خیابان ها و کوچه ها و میدان ها و باغ های عمومی و مجاری آب و توسعه معابر در حدود قوانین موضوعه.

بند ۲ - تنظیف و نگهداری و تسطیح معابر و انهار عمومی و مجاری آب ها و فاضلاب و تصفیه قنوات مربوط به شهر و تامین آب و روشنایی به وسایل ممکنه.

تبصره ۱ - سد معابر عمومی و اشغال پیاده روها و استفاده غیر مجاز آنها و میدان ها و پارکها و باغهای عمومی برای کسب و یا سکنی و یا هر عنوان دیگری ممنوع است و شهرداری مکلف است از آن جلوگیری و در رفع موانع موجود و آزاد نمودن معابر و اماکن مذکور فوق بوسیله مامورین خود روسا اقدام کند. در مورد دکه های منصوب قبل از تصویب این قانون شهرداری مکلف است نسبت به برداشتن آنها اقدام و چنانچه صاحبان این قبیل دکه ها ادعای خسارتی داشته باشند با نظر کمیسیون مقرر در ماده ۷۷ نسبت به جبران خسارت آنها اقدام کند ولی کسانی که بعد از تصویب این قانون اقدام به نصب دکه هایی در معابر عمومی کنند شهرداری موظف است راسا و به وسیله مامورین خود در برداشتن این قبیل دکه ها و رفع سد معبر اقدام کند و اشخاص مزبور حق ادعای هیچ گونه خسارتی نخواهند داشت.

تبصره ۲: احداث تاسیسات تولید و توزیع برق و تعیین نرخ آن در شهرها تا موقعی که وزارت آب و برق نیروی آن را تامین نکرده است با موافقت قبلی وزارت آب و برق به عهده شهرداری است.

تهیه آب مشروب شهرها و تامین وسایل توزیع و وضع مقررات مربوط به آن و همچنین تعیین نرخ آب در شهرها به استثنا مواردی که سازمانهای تابعه وزارت آب و برق عهده دار آن هستند با تصویب انجمن شهر به عهده شهرداری خواهد بود. این قبیل شهرداریها می توانند با تصویب انجمن شهر و تایید وزارت کشور تهیه آب مشروب و توزیع آن را به موسساتی که طبق اصول بهداشتی عمل نمایند واگذار کنند.

تبصره ۳ - موسسات خیریه که تامین آب شهرها را قبل از تصویب این قانون به عهده داشته اند و عملیات آنها مورد تایید شهرداری محل و وزارت کشور باشد می توانند کماکان به کار خود ادامه دهند.

تبصره ۴ - شهرداری مکلف است محل های مخصوصی برای تخلیه زباله و نخاله و فضولات ساختمانی و مواد رسوبی و فاضلاب ها و نظایر آنها تعیین و ضمن انتشار آگهی به اطلاع عموم برساند.

محل های تخلیه زباله باید خارج از محدوده شهر تعیین شود و محل تاسیس کارخانجات تبدیل زباله به کود به تشخیص شهرداری خواهد بود. رانندگان وسایل نقلیه اعم از کندرو و یا موتوری مکلفند آنها را حفظ در محل های تعیین شده از طرف شهرداری خالی نمایند. مجازات متخلفین طبق ماده ۲۷۶ قانون کیفر عمومی تعیین می شود. در صورت تخلف مراتب هربار در گواهینامه رانندگی قید و اگر ظرف یک سال، سه بار مرتکب همان تخلف شود بار سوم به حداکثر مجازات خلافی محکوم و گواهینامه او برای یک سال ضبط می شود و در همان مدت از رانندگی ممنوع خواهد بود. به تخلفات مزبور در دادگاه بخش رسیدگی خواهد شد.

بند ۶ - اجرای تبصره ۱ ماده ۸ قانون تعلیمات اجباری و تاسیس موسسات فرهنگی و بهداشتی و تعاونی مانند بنگاه حمایت مادران و نوانخانه و پرورشگاه و درمانگاه و بیمارستان و شیرخوارگاه و تیمارستان و کتابخانه و کلاس های مبارزه با بیسوادی و کودکستان و باغ کودکان و امثال آن در حدود اعتبارات مصوب و همچنین کمک به این قبیل موسسات و مساعدت مالی به انجمن تربیت بدنی و پیشاهنگی و کمک به انجمنهای خانه و مدرسه و اردوی کار. شهرداری در این قبیل موارد و همچنین در مورد موزه ها و خانه های فرهنگی و زندان با تصویب انجمن شهر از اراضی ابنیه متعلق به خود با حفظ مالکیت به رایگان و یا با شرایط معین به منظور ساختمان و استفاده به اختیار موسسات مربوط خواهد گذشت.

تبصره ۱ - تبصره ماده ۵ قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ از درآمد شهرداری ها مصوب ۱۳۳۴/۳/۲۸ به قوت خود باقی است.

تبصره ۲ - تبصره ۵۹ قانون بودجه سال ۱۳۳۹ کل کشور به قوت خود باقی است.

بند ۱۴ - اتخاذ تدابیر موثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و همچنین رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته خطرناک واقع در معابر عمومی و کوچه ها و اماکن عمومی و دالان های عمومی و خصوصی و پر کردن و پوشاندن چاه و چاله های واقع در معابر عمومی که افتادن آنها موجب خطر برای عابرین است و جلوگیری از ناودان ها و دودکش های ساختمان ها که باعث زحمت و خسارت ساکنین شهرها باشد.

تبصره: در کلیه موارد مربوط به رفع خطر از بناها و غیره و رفع مزاحمت های مندرج در ماده فوق شهرداری پس از کسب نظر مامور فنی خود به مالکین یا صاحبان اماکن یا صاحبان ادوات منصوب ابلاغ مهلت دار متناسبی

صادر می نماید و اگر دستور شهرداری در مهلت معین به موقع اجرا گذاشته نشود، شهرداری راسا با مراقبت مامورین خود اقدام به رفع خطر یا مزاحمت خواهد نمود و هزینه مصروف را به اضافه صدی پانزده خسارت از طرف دریافت خواهد کرد. مقررات فوق شامل کلیه اماکن عمومی مانند سینماها- گرمابه ها- مهمانخانه ها و دکاکین ها- قهوه خانه ها- کافه رستوران ها- پاساژها و امثال آن که محل رفت و آمد مراجعه عمومی است نیز می باشد.

بند ۱۵ - جلوگیری از شیوع امراض ساریه انسانی و حیوانی و اعلام این گونه بیماریها به وزارت بهداشتی و دامپزشکی و شهرداری های مجاور هنگام بروز آنها و دررنگاه داشتن بیماران مبتلا به امراض ساریه و معالجه و دفع حیواناتی که مبتلا به امراض ساریه بوده و یا در شهر بلاصاحب و مضر هستند.

بند ۲۰ - جلوگیری از ایجاد و تاسیس کلیه اماکن که به نحوی از آنجا موجب بروز مزاحمت برای ساکنین یا مخالف اصول بهداشتی در شهرهاست. شهرداری مکلف است از تاسیس کارخانه ها- کارگاهها- گاراژهای عمومی و تعمیرگاه ها و دکان ها و همچنین از مراکزی که مواد محترقه می سازند و اصطبل چارپایان و مراکز دامداری و به طور کلی تمام مشاغل و کسب هایی که ایجاد مزاحمت و سوصدا کند یا تولید دود یا عفونت و یا تجمع حشرات و جانوران نماید جلوگیری کند و در تخریب کوره های آجر و گچ و آهک پزی و خزینه گرمابه های عمومی که مخالف بهداشت است اقدام نماید و یا نظارت و مراقبت در وضع دودکش های اماکن و کارخانه ها و وسایط نقلیه که کارکردن آنها دود ایجاد کند.

از آلوده شدن هوای شهر جلوگیری نماید و تاسیسات مذکور فوق قبل از تصویب این قانون به وجود آمده باشد آنها را تعطیل کند و اگر لازم شود آنها را به خارج از شهر انتقال دهد.

تبصره : شهرداری در مورد تعطیل و تخریب و انتقال به خارج از شهر مکلف است مراتب را ضمن دادن مهلت مناسبی به صاحبان آنها اقدام نماید و اگر صاحب ملک به نظر شهرداری معترض باشد باید ظرف ۱۰ روز اعتراض خود را به کمیونی مرکب از ۳ نفر که از طرف انجمن شهر انتخاب خواهند شد تسلیم کند برای کمسون قطعی و لازم الاجراست.

هرگاه رای کمیسیون مبنی بر تایید شهرداری باشد و یا صاحب ملک در موقع اعتراض نکرده و یا در مهلت مقرر شخصا اقدام نکند شهرداری به وسیله مامورین خود راسا اقدام خواهد نمود.

بند ۲۱ - احداث بنا و ساختمانهای مورد نیاز محل از قبیل رختشویخانه و مستراح و حمام عمومی و کشتارگاه ها و میدانها و باغ کودکان و ورزشگاه ها مطابق اصول محلی و فنی و اتخاذ تدابیر لازم برای ساختمان خانه های ارزان قیمت برای اشخاص بی بضاعت ساکن شهر.

بند ۲۵ - ساختن خیابانها و آسفالت کردن سواره روها و پیاده روهای معابر و کوچه های عمومی و انهار و جدول های طرفین از سنگ آسفالت و امثال آن به هزینه شهرداری هر محل.

بند ۲۷ - وضع مقررات خاصی برای نامگذاری معابر و نصب لوح نام آنها و شماره گذاری اماکن و نصب تابلو الصاق اعلانات و برداشتن و محو کردن آگهی ها از محل های غیر مجاز و هرگونه اقداماتی که در حفظ نظافت و زیبایی شهر موثر باشند.

ماده ۴ ضوابط اجرایی مربوط به اجرای لایحه حفظ و گسترش فضای سبز مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۲۰ شورای اسلامی شهر تهران - خدمات شهری . فضای سبز- فنی و عمران- معاونت حمل و نقل و ترافیک

ماده ۴ - تفکیک قطعات اراضی مشجر و باغها به قطعات بزرگتر از $2000m^2$ مربع با رعایت مقررات شهرسازی مجاز است ولی در صورت تفکیک یا تقسیم نیز باید سند ملک به همان صورت باغ یا زمین مشجر باقی بماند و قطع درخت در قطعات تفکیک شده بدون تحصیل اجازه از شهرداری طبق مقررات این قانون ممنوع است.

تبصره ۱: املاک با مساحت بیش از $5000m^2 > x$ که طبق سند مادر و یا طبق نقشه GIS باغ ثبت و شناخته شده باشند همیشه به صورت باغ باقی می مانند و تحت هیچ شرایطی اعم از خشکاندن یا قطع درختان و تغییر حالت ظاهری آن به غیر باغ ، نمیتواند عنوان باغ را از اینگونه املاک صلب نماید بلکه مطابق تبصره (۱) ماده (۶) بایستی با عاملین تخریب باغ برخورد و مطابق قانون مورد پیگیری قرار گیرند .

تبصره ۲: مالکین باغها و محل هایی که به صورت باغ شناخته می شوند و نیز مالکین سایر املاک و اراضی مشمول قانون مکلف اند به ازای درختهایی که اجازه ی قطع آنها از طرف شهرداری صادر می شوند، در همان محل یا هر محلی که شهرداری تعیین کند، در فصل مناسب و با رعایت اصول و ضوابط، نهال با محیط بن حداقل ۱۰cm غرس نمایند به نحوی که مجموعه محیط بن نهالهایی که غرس می شوند معادل مجموع محیط بن درختان قطع شده باشد.

تبصره ۳: علاوه بر کاشت نهالهای فوق، پرداخت تعرفه عوارض قطع درخت مصوب شورای اسلامی شهر نیز به عهده مالک یا متقاضی قطع درخت می باشد.

تبصره ۴: شهرداری مکلف است در پروانه های ساختمانی که بر اساس ضوابط قانونی صتدر می کند، تعداد درختی که برای احداث ساختمان باید جابجا یا قطع شود تعیین و قید نماید. در صورتی که پس از دریافت پروانه و انتقال یا قطع درخت، ظرف مدت مندرج در پروانه بدون عذر موجه اقدام به ساختمان نشود، مالک مشمول مجازاتهای مقرر در این قانون خواهد شد.

تبصره ۵: مقررات شهرسازی موضوع این ماده با پیشنهاد شورای اسلامی شهر و پس از تصویب در شورای عالی شهرسازی و معماری لازم الاجراست.

تبصره ۴ اصلاحیه عوارض و حفظ و گسترش فضای سبز مصوب ۱۳۸۳ خدمات شهری- فضای سبز- فنی و عمرانی معاونت حمل و نقل و ترافیک

تبصره ۴: در موارد قطع غیر مجاز درختان، شهرداری تهران موظف است علاوه بر مطالبه خسارت موضوع ماده شانزدهم (۱۶) ضوابط اجرایی مربوط به چگونگی اجرای قانون حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب اسلامی ایران از طریق مراجع قضایی، عوارض متعلقه را نیز برابر تعرفه های تعیین شده در ماده واحده فوق وصول نماید.

توضیحات: بن درخت، محل تلاقی درخت با سطح زمین است و در صورتیکه درخت در سطح زمین به چند ساقه منشعب شده باشد بن قطور زمین ساقه ملاک عمل خواهد بود و بقیه ساقه ها شاخه محسوب می شوند. هر اصله که محیط بن آن کمتر از پانزده $X > 15\text{CM}$ سانتی متر باشد از نظر اجرای این مصوبه درخت شناخته نمی شود. (تاکستان از این حکم مستثنی می باشد)

مواد ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ لایحه قانونی حفظ و گسترش فضای سبز مصوب ۱۳۵۹/۳/۳ خدمات شهری- فضای سبز- فنی و عمران- معاونت حمل و نقل و ترافیک

ماده ۱- به منظور حفظ و گسترش فضای سبز و جلوگیری از قطع بی رویه درختان، قطع هر نوع درخت در معابر، میادین، بزرگراه ها و پارک ها، باغات و محل هایی که به صورت باغ شناخته شوند در محدوده قانونی و حریم شهرها بدون اجازه شهرداری ممنوع است. ضوابط مربوط به چگونگی اجرای این ماده پس از تهیه توسط شهرداری و تصویب شورای شهر قابل اجرا است.

ماده ۲- شهرداری ها در محدوده قانونی و حریم شهرها مکلفند ظرف مدت یکسال شناسنامه ای شامل تعداد و نوع محیط و سن تقریبی درختان محل های مشمول این قانون را تنظیم کنند و این شناسنامه هر پنج سال یکبار قابل تجدید و سند اجرای این قانون می باشد.

تبصره: شهرداری ها مکلفند درختان معابر، میادین و بزرگراه ها و پارکها را پس از تنظیم مشخصات آنان پلاک کوبی کنند.

ماده ۳- ماموران شهرداری ها بر حسب مورد می توانند برای تنظیم یا تطبیق برگ شناسایی درختان با در دست داشتن معرفی نامه و نمایندگی دادستانی وارد محل های مشمول این قانون بشوند.

ماده ۴- از تاریخ اجرای این قانون اعم از اینکه شناسنامه موضوع ماده ۲ تنظیم و ابلاغ شده باشد یا نه قطع درختان مشمول قانون ممنوع است مگر با تحصیل اجازه از شهرداری طبق مقررات و ضوابط مربوط.

تبصره ۱: اراضی مشجر و اماکن مسکونی و محل های کسب و پیشه و تجارت که مساحت آن $500 m^2$ متر مربع تجاوز نکند از شمول این قانون مستثنی است. تفکیک قطعات اراضی مشجر و باغات بزرگتر از $500 m^2$ با رعایت مقررات شهرسازی مجاز است ولی قطع درخت در قطعات تفکیک شده به مساحت که باشد بدون تحصیل اجازه طبق مقررات این قانون ممنوع است.

تبصره ۲: در پروانه های ساختمانی که بر اساس طرح جامع و یا هادی شهرها از طرف شهرداری ها صادر می شود تعداد درختی که در اثر ساختمان باید قطع شود تعیین و قید خواهد شد، در صورتی که پس از دریافت پروانه و قطع درخت مدت مندرج در پروانه بدون عذر موجه اقدام به ساختمان نشود مرتکب مشمول مجازاتهای مقرر در این خواهد شد.

تبصره ۳: مالکین باغات و محل هایی که به صورت باغ شناخته شوند مکلفند به ازای درخت هایی که اجازه قطع آنان از طرف شهرداری صادر می شود به تعداد دو برابر در همان محل و یا هر محلی که شهرداری تعیین خواهد کرد بر طبق ضوابط و دستورالعمل های موجود در فصل مناسب غرس نمایند.

تبصره ۴: کاشت و حفاظت و آبیاری درختان معابر، میادین، بزرگراهها و پارکهای عمومی از اهم وظایف شهرداری می باشد.

ماده ۵ - ضوابط مربوط به خزان و جابجا کردن - جانشین ساختن و قطع درختان که ملازمه با بهره برداری از نهالستان ها، قلمستان ها، باغات و موارد دیگر به موجب آیین نامه های اجرایی این قانون تعیین خواهد گردید.

ماده ۶ - هرکس عاملا و عادلا و برخلاف مقررات این قانون مرتکب و یا موجبات ازین رفتن درختان مشمول این قانون را فراهم سازد به حبس جنحه تا سه سال و پرداخت جزای نقدی بر حسب نوع و محیط، سن درخت و موقعیت آن از ۱۰۰۰ ریال تا ۱۰۰/۰۰۰ ریال محکوم خواهد شد.

تبصره ۱ - در صورتی که قطع درخت از طرف مالکین به نحوی باشد که باغی را از بین ببرد و از زمین آن به صورت تفکیک و خانه سازی استفاده کند همه زمین به نفع شهرداری ضبط میشود و به مصرف خدمات عمومی شهر و محرومین می رسد.

تبصره ۲ - مجازاتها مذکور در این ماده قابل تعلیق یا تبدیل به جزای نقدی نبوده و احکام صادره فقط قابل پژوهش خواهد بود.

ماده ۷-د گزارش ماموران شهرداری های مامور اجرای قانون که قبلا با وظایف ضابطین دادگستری آشنا شده اند به منزله گزارش ضابطین دادگستری است .

چگونگی صدور مجوز انتقال و قطع درختان در شهر تهران - مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۱ شورای اسلامی - خدمات شهری - فضای سبز - فنی و عمرانی - معاونت حمل و نقل و ترافیک

ماده واحده : در جهت تسریع و تسهیل امور متقاضیان، کمیونهای موضوع تبصره ذیل ماده هفتم (۷) ضوابط اجرایی قانون حفظ و گسترش فضای سبز (کمیون مستقر در مناطق) فقط در املاک با مساحت کمتر از دوهزار $2000m^2 < X$ با توجه به مواد (۴) و (۵) و (۶) ضوابط فوق الذکر و با رعایت دقیق تبصره های ذیل می توانند مجوز قطع یا انتقال درخت صادر نمایند.

تبصره (۱) : در خصوص درختان پهن برگ آنها مجوز انتقال با رعایت اصول فنی صادر گردیده و از صدور مجوز قطع آنها احتراز شود.

تبصره (۲) : صدور مجوز قطع یا انتقال برای درختان واقع در محدوده طرح های فنی و عمرانی شهرداری، طرح ها و املاک دولتی اماکن مقدسه و مذهبی، کلیه پارک ها و فضای سبز عمومی، همچنین درختان واجد ارزش تاریخی و اشجار با محیط بن بیش از $2000cm > X$ و نیز کلیه درختانی که توسط سازمان پارکها و فضای سبز پلاک کوبی الکترونیکی شده اند فقط در کمیون اصلی ماده هفت (۷) انجام پذیرفته و کمیون های مستقر در مناطق (موضوع تبصره ذیل ماده هفتم) مطلقا و موکدا مجاز به صدور مجوز قطع یا انتقال این گونه درختان نمی باشند. در خصوص طرحها و پروژه های عمرانی شهرداری که منجر به قطع یا جابجایی درختان خواهد شد بایستی در جلسه مشترک معاون فنی و عمرانی شهرداری تهران و یا شهردار منطقه مربوطه با اعضای کمیون اصلی ماده (۷) کلیه جوانب و احتمال تغییر مسیرها بررسی و در صورت ضرورت قطع یا جابجایی درختان تصمیم گیری به عمل آید، مشروط بر آنکه از محل اعتبار پروژه دوبرابر تعداد درختان حذف شده در محلی که

شهرداری منطقه (با تایید سازمان پارکها) اعلام می نماید درخت غرس نمایند. در این صورت صرفاً از پرداخت عوارض معاف خواهد بود.

تبصره ۳: در صورتیکه کمیسیون اصلی موضوع ماده (۷) (کمیسیون ماده ۷) (کمیسیون ماده ۱۴ سابق) و یا کمیسیون تجدید نظر آنها. در آرای خود (حتی آرای قبلی و قدیمی) نسبت به حفظ درختان در ملک تاکید نموده و عبارت "بدون قطع درخت" یا "مشروط به حفظ درختان" و امثالهم در رای آنها قید شده باشد، کمیسیون های مستقر در مناطق (موضوع تبصره ذیل ماده ۷) به هیچ وجه مجاز به صدور رای مغایر با آن و اجازه قطع یا انتقال درختان در ملک نمی باشند. در این مواد و موضوع برای بررسی و اتخاذ تصمیم یا تجدید نظر باید به مرجع صادرکننده رای ارجاع شود.

یادآوری می شود که: براساس ماده هشتم (۸) ضوابط اجرایی قانون حفظ و گسترش فضای سبز، در صورت اعتراض ذینفع به رای صادره در مورد درختان، موضوع قابل طرح در کمیسیون تجدید نظر برای تبصره ذیل ماده (۷)، کمیسیون اصلی مطروحه در ماده (۷) (مستقر در سازمان پارکها) می باشد.

تبصره (۴): به منظور حفظ درختان موجود در املاک، اعضای کمیسیون های موضوع تبصره ذیل ماده (۷) حتی الامکان نسبت به طراح نقشه ساختمانی با رعایت کمترین قطع یا جابه جایی درخت انشای رای نماید.

تبصره (۵): کلیه عوارض متعلقه (در خصوص قطع یا انتقال درختان) بایستی قبل از قطع درختان اخذ و به شماره حسابی که شهرداری تهران تعیین و اعلام می نماید، واریز شود و صرفاً جهت توسعه و تامین فضای سبز هزینه گردد و گزارش مربوطه هر ساله به شورای اسلامی شهر تهران ارسال شود. غرس درختان جایگزین بایستی قبل از اقدام به قطع صورت پذیرد.

قانون مدیریت پسماند- مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی تهران ماده ۱۳، ۱۱، ۹، ۷ و ۱۲- باز یافت

ماده ۷ - مدیریت اجرایی کلیه پسماندها غیر از صنعتی و ویژه در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری ها و دهیاری ها به عهده بخشداری ها می باشد. مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی و ویژه به عهده

تولید کننده خواهد بود. در صورت تبدیل آن به پسماندهای عادی به عهده شهرداری ها، دهیاری ها و بخشداری ها خواهد بود.

تبصره: مدیریت های اجرایی می توانند تمام یا بخشی از عملیات مربوط به جمع آوری، جداسازی و دفع پسماندها را به اشخاص حقیقی و حقوقی واگذار نماید.

ماده ۹ - وزارت کشور با هماهنگی سازمان موظف است برنامه ریزی و تدابیر لازم برای جداسازی پسماندهای عادی را به عمل آورده برنامه زمان بندی آن را تدوین نماید. مدیریت های اجرایی مندرج در ماده (۷) این قانون موظفند در چارچوب برنامه فوق و در مهلتی که در آیین نامه اجرایی این قانون پیش بینی می شود، کلیه پسماندهای عادی را به صورت تفکیک شده جمع آوری بازیافت یا دفن نمایند.

ماده ۱۱ - سازمان موظف است با همکاری وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش و پزشکی (در مورد پسماندهای پزشکی)، صنایع و معادن، نیرو و نفت (در مورد پسماندهای صنعتی و معدنی)، جهاد کشاورزی (در مورد پسماندهای کشاورزی) ضوابط و روش های مربوط به مدیریت اجرایی پسماندها را تدوین و در شورای عالی حفاظت محیط زیست به تصویب برساند. وزارتخانه های مذکور مسئول نظارت بر اجرای ضوابط و روش های مصوب هستند.

ماده ۱۲ - محل های دفن پسماندها بر اساس ضوابط زیست محیطی توسط وزارت کشور با هماهنگی سازمان و وزارت جهاد کشاورزی تعیین خواهد شد.

تبصره ۱: شورای عالی شهرسازی و معماری موظف است در طرح های ناحیه ای جامع، مناطق مناسبی را برای دفع پسماندها در نظر بگیرد.

تبصره ۲: وزارت کشور موظف است اعتبارات، تسهیلات و امکانات لازم را جهت ایجاد و بهره برداری از محل های دفع پسماندها را یا توسط بخش خصوصی فراهم نماید.

۱۳ - مخلوط کردن پسماندهای پزشکی با سایر پسماندها و تخلیه و پخش آنها در محیط زیست و یا فروش، استفاده و بازیافت این نوع پسماندها ممنوع است.

قانون برنامه پنج ساله چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بند ج ماده ۶۱ و ماده ۱۱۷ تحقیقات و برنامه ریزی توسعه شهری

بند ج ماده ۶۱ - ارائه برنامه مدیریت پسماندهای کشور و اتخاذ روشی که با همکاری شهرداری ها، دهیاری ها در وهله اول در سه استان مازندران، گیلان و گلستان اجرا شود به طوریکه در پایان برنامه چهارم، جمع آوری، حمل و نقل، بازیافت و دفع کلیه پسماندها با روش های فنی زیست محیطی و بهداشتی انجام شود.

همچنین ضمن تامین اعتبارات لازم، کلیه شبکه ها و تاسیسات جمع آوری و تصفیه فاضلاب در دست اجرای استان های خوزستان، گیلان، مازندران، گلستان و تهران و شهرهای مراکز استانها را تکمیل و به مرحله بهره برداری رسانده و مطالعات سایر شهرها را انجام و با توجه به اولویت به مرحله اجرا برساند.

ماده ۶۶ - کلیه دستگاههای اجرایی و موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موظفند جهت کاهش اعتبارات هزینه ای دولت، اعمال سیاستهای مصرف بهینه منابع و محیط زیست برای اجرای برنامه مدیریت سبز شامل مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه و تجهیزات (شامل کاغذ)، کاهش مواد زاید جامد و بازیافت آنها (در ساختمانها و وسایط نقلیه) طبق آیین نامه ای که توسط سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری دستگاههای ذیربط تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید اقدام نمایند.

مواد ۱۵ و ۱۶ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴/۲/۳. ساماندهی

ماده ۱۵ - سازمان حفاظت محیط زیست کارخانجات و کارگاهها و نیروگاههایی که آلودگی آنها بیش از حد مجاز استاندارد محیط زیست باشد را مشخص نموده مراتب را با تعیین نوع و میزان آلودگی به صاحبان و یا مسئولان کارخانجات و کارگاهها و نیروگاهها ابلاغ خواهد کرد تا در مهلت معینی که توسط سازمان با همکاری و مشارکت دستگاههای ذیربط تعیین می شود نسبت به رفع آلودگی یا تعطیل کار و فعالیت خود تا رفع آلودگی اقدام نماید.

تبصره ۱: در صورتی که صاحب یا مسئولکارخانه و کارگاهی که موجبات آلودگی هوا را فراهم می نماید با دلایل قابل قبول سازمان اثبات نماید که ظرف مهلت تعیین شده رفع آلودگی عملی نمی باشد سازمان می تواند برای یکماه اضافی مناسب در مورد اینگونه کارخانجات و کارگاهها قائل می شود.

تبصره ۲: سازمان حفاظت محیط زیست موظف است استانداردهای هوای پاک و استانداردهای آلوده کننده های حاصل از کارخانجات و کارگاهها که به هر طریق وارد هوای آزاد می گردند را برای هر منطقه و با توجه به کیفیت هوا و مناسبات زیست محیط آن مناطق تهیه نموده و در اختیار متقاضیان و صاحبان کارخانجات و کارگاهها قرار دهد.

مجاز(استانداردهای محیط زیست)این ماده توسط سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶ - در صورتی که صاحبان و مسئولان کارخانجات و کارگاهها و نیروگاههای آلوده کننده ظرف مدت تعیین شده مبادرت به رفع آلودگی یا ممانعت از کار و فعالیت کارخانه و کارگاه مربوط ننمایند، در پایان مهلت مقرر به درخواست سازمان حفاظت محیط زیست و دستور مرجع قضایی ذیربط محل که بلافاصله توسط مامورین انتظامی به مورد اجرا گذاشته می شود از کار و فعالیت کارخانجات و کارگاههای آلوده کننده جلوگیری به عمل خواهد آمد.

ادامه کار یا فعالیت کارخانجات و کارگاهها و نیروگاههای مزبور منوط به صدور اجازه سازمان حفاظت محیط زیست و یا رای دادگاه صلاحیتدار خواهد بود.

تبصره: در صورتیکه صاحبان و مسئولان کارخانجات و کارگاهها و نیروگاههای آلوده کننده پس از ابلاغ سازمان حفاظت محیط زیست از فعالیت و ادامه کار کارخانجات و کارگاههای مربوطه ممانعت به عمل نیاورده و یا پس از تعطیل کارخانجات و کارگاههای مذکور راسا و بدون کسب اجازه از سازمان یا بدون صدور رای دادگاه صالحه، مبادرت به بازگشایی و ادامه فعالیت آنها نماید بر حسب مورد مجازاتهای مقرر در این قانون و سایر مقررات مربوط به عدم رعایت دستورات مراجع قانونی و قضایی محکوم خواهد شد و چنانچه مدیران و مسئولان مذکور

اداره و تصدی کارخانجات و کارگاههای دولتی یا وابسته به دولت را بر عهده داشته باشند موضوع در هیات های رسیدگی به تخلفات اداری وزارتخانه یا دستگاه متبوع مدیر یا مسئول مطرح و حکم مقتضی صادر خواهد گردید.

ماده ۷، ۹، ۱۰، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۸ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸ و اصلاحیه ۱۳۷۱/۸/۲۴.

ماده ۷ - هرگاه اجرای هریک از طرح های عمرانی و یا بهره برداری از آنها به تشخیص سازمان با قانون و مقررات مربوط به حفاظت محیط زیست مغایرت داشته باشد، سازمان مورد را به وزارتخانه یا موسسه مربوط اعلام خواهد نمود تا با همکاری سازمان های ذیربط به منظور رفع مشکل در طرح مزبور تجدید نظر به عمل آید.

ساماندهی-زیبا سازی-فضای سبز

ماده ۹ - اقدام به هر عملی که موجبات آلودگی محیط زیست را فراهم نماید ممنوع است. منظور از آلوده ساختن محیط زیست عبارت است از پخش یا آمیختن مواد خارجی به آب یا هوا یا خاک یا زمین به میزانی که کیفیت فیزیکی و شیمیایی یا بیولوژیک آن را به طوریکه زیان آور به حال انسان یا سایر موجودات زنده و یا گیاهان و یا آثار و ابعیه باشد تغییر دهد.

ماده ۱۱ - سازمان با توجه به مقررات و ضوابط مندرج در آیین نامه های مذکور در ماده ۱۰ کارخانجات و کارگاههایی که موجبات آلودگی محیط زیست را فراهم می نماید مشخص و مراتب را کتبا با ذکر دلایل بر حسب مورد به صاحبان یا مسئولان آن تخطار می نماید که ظرف مدت معینی نسبت به رفع موجبات آلودگی مبادرت یا از کار و فعالیت خوداری کنند. در صورتی که اشخاص ذینفع نسبت به اخطار یا دستور سازمان معترض باشند می توانند به دادگاه عمومی محل شکایت نمایند دادگاه فوراً و خارج از نوبت به موضوع رسیدگی می کند و در صورتیکه اعتراض را وارد تشخیص دهد رای به ابطال اخطار یا رفع ممانعت خواهد داد. رای دادگاه قطعی است.

تبصره : رئیس سازمان می تواند در مورد منابع و عواملی که خطرات فوری در برداشته باشد بدون اخطار قبلی دستور ممانعت از ادامه کار و فعالیت آنها را بدهد.

ماده ۲۰ - سازمان می تواند با تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست قسمتی از وظایف و اختیارات خود را نسبت به اجرای مواد ۱۳، ۱۲، ۱۱ این قانون در محدوده شهرها و هر یک از مناطق کشور ضمن تعیین حدود برحسب مورد به شهرداری های مربوط یا هر سازمان دولتی ذیربط محول نماید. در این صورت شهرداری ها و سازمان های مذکور مسئول اجرای آن خواهند بود.

قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بند الف تبصره ۱۳۷۳/۹/۸۲۲۰ - شهرسازی و فضای سبز

تبصره ۸۲ - بند الف

الف - در طول برنامه دوم کلیه فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی با رعایت ملاحظات زیست محیطی صورت گرفته و به این منظور اجرای مواد زیر الزامی است:

۱- طرح ها و پروژه های بزرگ تولیدی و خدماتی باید قبل از اجرا و در مرحله انجام مطالعات امکان سنجی و مکان یابی بر اساس، الگوهای مصوب شورای عالی حفاظت محیط زیست مورد ارزیابی زیست محیطی قرار گیرد.

۲- انجام هرگونه فعالیت صنعتی و معدنی باید با در نظر گرفتن اهداف توسعه پایدار در چهارچوب ضوابط و استانداردهای زیست محیطی باشد.

۳- بهره برداری از منابع طبیعی کشور باید براساس توان بالقوه منابع محیط زیست و ظرفیت قابل تحمل محیط صورت گیرد به نحوی که ضمن بهره مندی صحیح از منابع طبیعی موجبات حفظ تعادل و تناسب فراهم شود.

۴- استفاده از انرژی در کشور باید از طریق تجدید نظر در الگوی مصرف و کاهش در آلودگی سوخت ها صورت گیرد.

قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ مجلس شورای اسلامی - فضای سبز

ماده ۶۸۸ - هر اقدامی که تهدید علیه بهداشت عمومی شناخته شود از قبیل آلوده کردن آب آشامیدنی یا توزیع آب آشامیدنی آلوده، دفع غیر بهداشتی فضولات انسانی و دامی و مواد زائد، ریختن مواد مسموم کننده در رودخانه، زباله در خیابان ها کشتار غیر مجاز دام، استفاده غیر مجاز فاضلاب خام یا پساب تصفیه خانه های فاضلاب برای مصارف کشاورزی ممنوع می باشد و مرتکبین چنانچه طبق قوانین خاص مشمول مجازات شدیدتری نباشند به حبس تا یکسال محکوم خواهند شد.

تبصره ۱: تشخیص اینکه اقدام مزبور تهدید علیه بهداشت عمومی و آلودگی محیط زیست شناخته می شود و نیز غیر مجاز بودن کشتار دام و دفع فضولات دامی و همچنین اعلام جرم مذکور حسب مورد بر عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان دامپزشکی خواهد بود.

تبصره ۲: منظور از آلودگی محیط زیست عبات است از پخش یا آمیختن مواد خارجی به آب یا هوا یا خاک یا زمین به میزانی که کیفیت فیزیکی شیمیایی یا بیولوژیک آنرا بطوری که به حال انسان یا سایر موجودات زنده یا گیاهان یا آثار یا ابنیه مضر باشد تغییر دهد.

ماده ۶۹۰ - هر کس بوسیله صحنه سازی از قبیل پی کنی، دیوار کشی، تغییر حدفاصل، امحاء مرز، کرت بندی، نهر کشی و حفر چاه، هرس اشجار و زراعت و امثال آن به تهیه آثار تصرف در اراضی مزروعی اعم از کشت شده یا در آیش زراعی، جنگل ها و مراتع ملی شده، کوهستانها، باغها، قلمستانها، منابع آب چشمه سارها، انهار طبیعی و پارکهای ملی، تاسیسات کشاورزی و دامداری و دامپروری و کشت و صنعت و اراضی موات و بایر و سایر اراضی، املاک، موقوفات و محبوسات و اثلاث باقیه که برای مصارف عام المنفعه اختصاص یافته یا اشخاص حقیقی یا حقوقی به منظور تصرف عدوانی یا ایجاد مزاحمت یا ممانعت از حق در موارد مذکور نماید به مجازات یک ماه تا یک سال حبس محکوم می شود. دادگاه موظف است حسب مورد رفع تصرف عدوانی یا رفع مزاحمت یا ممانعت از حق یا آماده وضع به حال سابق نماید.

ماده ۱ قانون پیشگیری و مبارزه با خطرات سیل-مصوب ۱۳۴۸/۳/۵ مجلس شورای اسلامی - ستاد بحران و کلیه حوزه ها

ماده ۱ - به منظور حفظ جان و مال مردم از خطرات سیل تامین بهداشت عمومی وزارت کشور مکلف است بلافاصله پس از تصویب این قانون کلیه اقدامات لازم را برای حفظ و اصلاح و احداث مسیل و سیل برگردان و کشیدن کانال فاضلاب به عمل آورده و از کلیه اراضی و مستحدثات و ساختمان های متعلق به دولت و موسسات یا اشخاص اعم از حقیقی و یا حقوقی در هر نقطه که برای تامین منظورهای مذکور ضرورت داشته باشد استفاده نموده، تصرف یا تملک نماید. در نقاطی که شهرداری وجود دارد اراضی و مستحدثات و ساختمان های مورد تصرف یا تملک از طرف وزارت کشور در اختیار شهرداری قرار خواهد گرفت تا شهرداری برحسب اقتضا ظرف مدتی که حداکثر از یک ماه بیشتر نخواهد بود اراضی و مستحدثات و ساختمان را در اختیار شهرداری قرار دهند و در غیر اینصورت از طرف شهرداری اقدام به تصرف و یا تملک خواهد شد.

تبصره ۱: در صورتی که اراضی مورد لزوم طبق تشخیص وزارت کشور به موجب مدارک یا نقشه ها و عکس های هوایی موجود قبلا مسیل یا در حریم قانونی آن بوده اعم از این که بایر و یا ساختمان هایی در آنها احداث شده باشد و در تصرف متجاوزین اصلی یا قائم مقام آنان باقی مانده باشد مجانا به تملک شهرداری در خواهد آمدولی ذینفع می تواند در صورتی که مدعی حقی باشد به مراجع قانونی مراجعه نماید. در صورتی که نسبت به این قبیل اراضی و مستحدثات بعد از تاریخ اول اسفند ماه ۱۳۴۷ نقل و انتقالاتی صورت گرفته باشد انتقال دهنده مسئول جبران خسارت انتقال گیرندگان خواهد بود.

تبصره ۲ - شهرداری مکلف است بها و یا خسارت ناشی از تصرف اراضی و مستحدثات و ساختمان های موضوع تبصره یک را که قبل از تاریخ اول اسفند ماه ۱۳۴۷ برابر موازین قانونی به مالکیت اشخاص درآمده باشد بر حسب مورد طبق تشخیص کمیسیون فنی پرداخت نماید و نظر کمیسیون قطعی است.

آیین نامه مربوط به تشکیل کمیسیون موضوع این تبصره از طرف وزارت کشور تهیه و به تصویب کمیسیونهای کشور مجلسین خواهد رسید. بها و یا خسارتی که از طرف شهرداری به این قبیل اشخاص پرداخت می شود به انضمام زمان دیرکرد به ماخذ قانونی از متجاوز اصلی با رعایت تبصره (۱) ماده (۱۳) قانون نوسازی و عمران شهری از طریق اجرای

ثبت وصول خواهد شد. تشخیص متجاوز اصلی و تعیین تمام یا قسمتی از وجوه پرداختی شهرداری که باید از متجاوز اصلی وصول شود با کمیونی خواهد بود که از وزرای کشور و دادگستری و آبادانی و مسکن و یا نمایندگان آنها تشکیل می شود.

تبصره ۳- در مورد اراضی و مستحقات و ساختمانهایی که مشمول تبصره ۱ و ۲ نمی باشد شهرداری مکلف است بها و یا خسارت ناشی از تصرف و تملک خود را بر حسب مورد طبق تشخیص کمیون فنی مذکور در تبصره ۲ پرداخت نماید.

مواد ۲۷، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۷، ۶، ۵، ۴، ۲ و ۳۱ قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴/۲/۳ (کلیات) - کلیه حوزه ها

ماده ۲ - اقدام به هر عملی که موجبات آلودگی هوا را فراهم نماید ممنوع استو منظور از آلودگی هوا عبارت است از وجود و پخش یک یا چند آلوده کننده اعم از جامد، مایع، گاز و تشعشع پرتوزا و غیر پرتوزا در هوای آزاد به مقدار و مدتی که کیفیت آنرا به طوری که زیان آور برای انسان و یا سایر موجودات زنده و یا گیاهان و یا آثار ابنیه باشد تغییر دهد.

ماده ۴ - استفاده از وسایل نقلیه موتوری که بیش از حد مجاز مقرر دود و آلوده کننده های دیگر وارد هوای آزاد نمایند ممنوع است حد مجاز خروجی وسایل نقلیه موتوری توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارت صنایع تعیین و به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست می رسد.

ماده ۵ - هر وسیله نقلیه موتوری که به کار گرفته میشود باید دارای گواهینامه مخصوص مبنی بر رعایت حد مجاز خروجی آلوده کننده های هوا باشد. دارندگان وسایل نقلیه موتوری مکلفند همه ساله نقلیه خود را در مراکز مورد تایید سازمان حفاظت زیست که توسط شهرداری ها ایجاد می گردد تحت آزمایش و معاینه قرار داده و گواهینامه مبنی بر رعایت حد مجاز آلودگی را دریافت نمایند. در غیر اینصورت از تردد وسایل نقلیه فاقد گواهینامه مذکور به ترتیبی که در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می شود جلوگیری خواهد شد.

تبصره ۱: هزینه انجام آزمایش و معاینه وسایل نقلیه موتوری از دارندگان وسایل نقلیه مذکور طبق تعرفه ای که توسط وزارت کشور و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد اخذ خواهد شد.

تبصره ۲: تاریخ شروع اجرای این ماده و تبصره های آن حداکثر یکسال پس از تصویب این قانون تعیین می شود و سازمان حفاظت محیط زیست و شهرداری و سایر دستگاههای ذیربط موظفند ظرف مدت مذکور امکانات لازم جهت اجرای این ماده را فراهم کنند.

ماده ۶ - شهرداریها، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه ها و سازمان های ذیربط موظفند نحوه تردد وسایل نقلیه موتوری و سیستم حمل و نقل شهری را به صورتی طراحی و سامان دهند که ضمن کاهش آلودگی هوا جوابگوی سفرهای روزانه شهری باشد.

تبصره: آیین نامه اجرایی این ماده که دربرگیرنده ساعات و محدوده مجاز تردد شهری، پیش بینی استفاده مطلوب و بیشتر از وسایل نقلیه عمومی و امثال آن می باشد توسط وزارت کشور (شهرداری ها) و نیروی انتظامی و سازمان حفاظت محیط زیست و در صورت لزوم با همکاری سازمانهای ذیربط تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۷ - در مواقع اضطراری که به علت کیفیت خاص جوی، آلودگی هوای شهرها به حدی برسد که به تشخیص وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی سلامت انسان و محیط زیست را شدیداً به مخاطره بیندازد، سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارت کشور (شهرداری ها و نیروی انتظامی) ممنوعیت ها یا محدودیت های موقت زمانی، مکانی و نوعی را برای منابع آلوده کننده برقرار نموده و بلافاصله مراتب را از طریق رسانه های همگانی به اطلاع عموم خواهد رسانید. با برطرف شدن وضعیت اضطراری و کاهش آلودگی هوا، سازمان نسبت به رفع ممنوعیت و محدودیت برقرار شده اقدام و مرتب را به نحو مقتضی به اطلاع عموم خواهد رسانید.

ماده ۲۲ - پخش و انتشار هر نوع مواد آلوده کننده هوا بیش از حد مجاز از منابع تجاری، خانگی و متفرقه در هوای آزاد ممنوع است. منابع تجاری، خانگی و متفرقه از جهت نوع و میزان آلودگی توسط سازمان حفاظت محیط زیست مشخص و طبقه بندی شده و حد مجاز موضوع این ماده توسط سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۳ - کلیه منبع آلوده کننده از قبیل حمام ها، نانوایی ها، هتل ها و رستورانها و ... مکلفند ضمن اتخاذ تدابیر لازم جهت جلوگیری از انتشار دود و دوده و سایر موارد آلوده کننده در هوای آزاد، از سوخت مناسب ترجیحاً گاز شهری که موجب کاهش آلودگی هوا می شود استفاده نمایند.

وزارت نفت موظف است در برنامه سوخت رسانی شهرهای بزرگ، تامین سوخت مناسب و گازرسانی منابع تجاری و واحدهای خدمات عمومی را در اولویت قرار دهد.

ماده ۲۴ - سوزاندن و انباشتن زباله شهری و خانگی و هر گونه نخاله در معابر عمومی و فضای باز ممنوعی باشد .

ماده ۲۷ - ایجاد هر گونه آلودگی صوتی بیش از حد مجاز ممنوع می باشد. آیین نامه جلوگیری از آلودگی صوتی توسط سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۳ ماده ۵۵/قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۵ با اصلاحات بعدی

شهرداری مکلف است محل های خصوصی برای تخلیه زباله و نخاله و فضولات ساختمانی و مواد رسوبی و فاضلاب ها و نظایر آنها تعیین و ضمن انتشار آگهی به اطلاع عموم برساند. محل های تخلیه زباله باید خارج از محدوده شهر تعیین شود. رانندگان وسایل نقلیه اعم از کندرو یا موتوری مکلفند آنها را فقط در محل های تعیین شده از طرف شهرداری خالی نمایند. مجازات متخلفین طبق ماده ۲۷۶ قانون کیفر عمومی تعیین می شود.

در صورت تخلف مراتب هربار در گواهینامه رانندگی متخلف قید و اگر ظرف یک سال سه بار مرتکب همان تخلف شود بار سوم به حداکثر مجازات خلافی محکوم و گواهینامه او برای یکسال ضبط می شود و در همان مدت از رانندگی ممنوع خواهد به تخلفات مزبور در دادگاه بخش رسیدگی خواهد شد. (الصافی ۱۳۵۲/۴/۵)

برنامه جامع آموزش همگانی محیط زیست مصوب هیئت وزیران مورخ ۱۳۸۸/۳/۹

بخشنامه به وزارتخانه ها، سازمانها، موسسات و شرکتهای دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و استانداریهای سراسر کشور
ماده (۲) آیین نامه اجرایی بند ((الف)) ماده (۶۴) قانون برنامه چهارم توسعه (تصویب نامه شماره ۳۶۶۰۰ ات ۳۵۰۵۹ ه
د ۱۳۸۵/۵/۱) مقتضی است دستگاههای اجرایی نسبت به اجرای برنامه جامع آموزش همگانی محیط زیست کشور با
رویکرد سند چشم انداز شرح پیوست که تایید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، اقدام نماید.

پیشگفتار

با توجه به فرهنگ غنی اسلامی و تصریح اصل ۵۰ قانون اساسی در حفاظت از محیط زیست به عنوان یک وظیفه عمومی که همگانی بودن آن را در ضمیر خود نهفته دارد و نیز با توجه به اینکه آموزش یکی از موثرترین مولفه های تاثیر گذار برای توسعه هر کشور است انجام اقداماتی وسیع، همه جانبه و مستمر و فراگیر در جهت افزایش آگاهی های زیست محیطی جامع و ضروری می باشد.

از آنجایی که بسیاری از تهدیدات زیست محیطی، تخریب منابع و آلوده سازی محیط نتیجه فعالیت های انسانی است، تردیدی نیست که آموزش های مستمر و هدفدار اقشار مختلف جامعه به طوری که کلیه آحاد انسانی به مفاهیم عمده زیست محیطی آشنا شده می توان به داشتن جامعه ای با وجدان زیست محیطی و آینده ای توأم با سربسزی، سلامتی و استقلال برای میهن اسلامی ایران بود. ماهیت فرابخشی سازمان حفاظت محیط زیست ایجاب می نماید که افراد حقیقی و حقوقی، از سطوح خرد تا کلان را با نگرش مناسب جهت حفظ محیط زیست مکلف به پرداخت جدی به امر آموزش محیط زیست در کلیه واحدهای آموزشی، مراکز آموزش عالی و با تاکید بر گروههای اثرگذار و اولویت دار کرده است. با عنایت به تصویب نامه هیات محترم وزیران در خصوص آیین نامه اجرایی بند الف ماده (۶۴) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی جمهوری اسلامی ایران کار گروهی با مسئولیت سازمان حفاظت محیط زیست که دبیرخانه آن در دفتر مشارکت و آموزش همگانی سازمان می باشد با عضویت نمایندگان تام الاختیار وزارتخانه های علوم و تحقیقات و فناوری، آموزش و پرورش، جهاد کشاورزی، صنایع نفت، نیرو، فرهنگ و ارشاد اسلامی، کشور، بهداشت و درمان آموزش پزشکی، مسکن و شهرسازی، ارتباطات، فناوری اطلاعات معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهوری تشکیل شده است تا با همکاری و تعامل یکدیگر تدوین برنامه ارتقاء آگاهی های زیست محیطی در میان گروههای مخاطب پردازد. در این کار گروه از سایر سازمانها نیز جهت شرکت در جلسات دعوت می شود.

برنامه جامع آموزش همگانی محیط زیست حاصل تلاشهای بی وقفه کار گروه می باشد که با تشکیل جلسات مستمر ماهانه و هم اندیشی نمایندگان دستگاههای مربوط تدوین شده است. امید است این برنامه بتواند نیازهای آموزشی بخشهای مختلف کشور را در ارتقاء سطح دانش زیست محیطی در امر حفاظت از محیط زیست و تحقق توسعه پایدار کشور مرتفع نماید.

قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست (مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸ و اصلاحیه ۱۳۷۱/۸/۲۴)

ماده ۷ - هرگاه اجرای هریک از طرح های عمران و یا بهره برداری از آن به تشخیص سازمان با قانون و مقررات مربوط به حفاظت محیط زیست مغایرت داشته باشد سازمان،مورد را به وزارت خانه یا موسسه مربوط اعلام خواهد نمود تا با همکاری سازمانهای ذیربط به منظور رفع مشکل در طرح مزبور تجدید نظر به عمل آید.

تبصره: در صورت وجود اختلاف نظر طبق دستور رئیس جمهور اعلام خواهد شد.

ماده ۹ - اقدام به هر عملی که موجبات آلودگی محیط زیست را فراهم نماید ممنوع است.منظور از آلوده ساختن محیط زیست عبارت است از پخش یا آمیختن مواد خارجی به آب یا هوا یا خاک یا زمین به میزانی که کیفیت فیزیکی یا شیمیایی یا بیولوژیک آن طوریکه زیان آور به حال انسان یا سایر موجودات زنده و یا گیاهان و یا آثار و ابنیه باشد تغییر دهد.

ماده ۱۰ - لغو شده است .

ماده ۱۹ - مناطقی از کشور که مقررات مواد ۱۱،۱۲،۱۳ این قانون در آنها اجرا خواهد شد از طرف سازمان با رعایت و ضوابطی که در آیین نامه اجرایی این قانون مقرر می گردد تعیین و پس از تصویب شورای عالی اعلام خواهد شد.

ماده ۲۰ - سازمان می تواند با تصویب شورایعالی حفاظت محیط زیست قسمتی از وظایف و اختیارات خود را نسبت به اجرای ۱۱،۱۲،۱۳ این قانون در محدوده شهرها و هریک از مناطق کشور ضمن تعیین حدود برحسب مورد به شهر مربوط یا سازمان دولتی ذیربط محول نماید،در این صورت شهرداری ها و سازمانهای مذکور مسئول اجرایی خواهند بود.

ماده ۱۱ - سازمان با توجه به مقررات و ضوابط مندرج در آیین نامه های مذکور در ماده ۱۰ کارخانجات و کارگاه هایی که موجبات آلودگی محیط زیست را فراهم می نماید را مشخص و مراتب را ک با ذکر دلایل بر حسب مورد به صاحبان یا مثولان آنها اخطار می نماید که ظرف مدت معینی به رفع موجبات آلودگی مبادرت یا از کالا و فعالیت خودداری نماید.در صورتیکه در مهلت مقرر اقدام نماید به دستور سازمان از کار و فعالیت آنها ممانعت خواهد آمد. در صورتیکه اشخاص ذینفع نسبت به اخطار یا دستور سازمان معترض باشند می توانند دادگاه عمومی محل شکایت

نمایند دادگاه فوراً و خارج از نوبت به موضوع رسیدگی می کند و در صورتیکه اعتراض وارد تشخیص دهد رای به ابطال اخطار یا رفع ممانعت خواهد داد. رای دادگاه قطعی است.

تبصره - رئیس سازمان می تواند درمورد منابع و عواملی که خطرات فوری دربر داشته باشد بدون اخطار قبلی دستور ممانعت از ادامه کار و فعالیت آنها را بدهند.

ماده ۱۲ - صاحبان یا مسئولان کارخانجات و کارگاههای موضوع ماده ۱۱ مکلفن به محض ابلاغ دستور سازمان، کار یا فعالیت ممنوع شده را متوقف و تعطیل نمایند. ادامه کار یا فعالیت مزبور منوط به به اجازه سازمان یا رای دادگاه صلاحیت دار خواهد بود. در صورت تخلف به حبس از ۶۱ روز تا یکسال و پرداخت جزای نقدی از پنج هزار و یک ریال تا پنجاه هزار ریال یا به هر دو مجازات محکوم خواهند شد.

ماده ۱۳ - کسانی که از مقررات و ضوابط مذکور در آیین نامه های موضوع ماده ۱۰ تخلف نمایند بر حسب مورد که در آیین نامه های مزبور تعیین خواهد شد به جزای نقدی از پانصد ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهند شد.

ماده ۱۴ - در مورد جرایم مذکور در این قانون سازمان حسب مورد شاکی یا مدعی خصوصی شناخته می شوند.

*قانون نحوه جلودگی از آلودگی هوا- فصل پنجم - ماده ۲۹ - ۳۰ و ۳۲

ماده ۲۹ - صاحبان و مسئولین کارخانجات و کارگاههای آلوده کننده که بر خلاف مواد ۱۷، ۱۴، ۶ این قانون عمل نمایند برای بار اول به جزای نقدی از پانصد هزار ریال تا یک میلیون ریال و در صورت تکرار به حبس تعزیری از دو ماه تا شش ماه و جزای نقدی از هفتصد هزار ریال تا دو میلیون ریال محکوم می شوند.

تبصره ۱: صاحبان مسئولان اینگونه کارخانجات و کارگاههای آلوده کننده علاوه بر محکومیت مذکور مکلف بر پرداخت ضرر و زیان وارده به محیط زیست و اشخاص حقیقی و حقوقی به حکم دادگاه صالحه می باشند.

تبصره ۲: در مورد جرایم مقرر در این قانون علاوه بر اشخاص حقیقی و حقوقی سازمان حفاظت محیط زیست بر حسب مورد شاکی یا مدعی خصوصی در زمینه خسارات وارده به محیط زیست می باشد.

ماده ۱۳ - کسانی که از انجام بازرسی ماموران سازمان حفاظت محیط زیست برای نمونه برداری و تعیین میزان آلودگی ناشی از فعالیت کارخانجات و کارگاهها منابع تجاری بهداشتی و خدمات و اماکن عمومی ممانعت به عمل آورده و یا اسناد و مدارک و اطلاعات مورد نیاز سازمان را در اختیار ایشان نگذارد و یا اسناد و مدارک و اطلاعات خلاف واقع ارائه نماید بر حسب مورد و اهمیت موضوع به جزای نقدی از پانصد هزار ریال تا پنج میلیون ریال و در صورت تکرار به حبس تعزیری از یک ماه تا سه ماه و جزای نقدی مذکور خواهند شد.

تبصره: در صورتیکه ماموران سازمان حفاظت محیط زیست و جرایم موضوع این ماده همکاری یا مشارکت داشته یا گزارش خلاف واقع ارائه نمایند و علاوه بر محکومیت در هیئت های رسیدگی به تخلفات اداری، به حداکثر مجازات مقرر در این ماده محکوم خواهند شد.

ماده ۳۲ - مسئولین آلودگی حاصل از منابع متفرقه و منابع خانگی و همچنین عاملین آلودگی صوتی به جزای نقدی از سی هزار ریال تا سیصد هزار ریال و در صورت تکرار از یکصد هزار ریال تا یک میلیون ریال محکوم خواهند شد.

ماده ۹،۸،۷،۱،۵،۲ آیین نامه اجرایی کنترل و نظارت بهداشتی بر سموم و مواد شیمیایی مصوب ۱۳۷۸-۱۳۷۶

ماده ۴ - حمل و نقل مواد شیمیایی و سموم اعلام شده توسط کمیته، براساس شرایطی خواهد بود که به تصویب کمیته مزبور خواهد رسید.

ماده ۵ - سازندگان و فرموله کنندگان و فروشندگان و مصرف کنندگان مواد شیمیایی و سموم و شرکت های خدماتی دفع آفات بنا دامی و خانگی، فومیگاسیون و ضد عفونی مکلفند به منظور حفظ و تامین سلامت انسان و محیط زیست، کلیه دستورات استانداردها و موازین بهداشتی و زیست محیطی موجود در کشور رعایت نمایند.

ماده ۶ - شرکت های دولتی و خصوصی سازنده، فروشنده فرموله کننده مواد شیمیایی و سموم و نیز شرکت های خدماتی دفع آفات نباتی، دامی و خانگی فومیگاسیون ضد عفونی (مکلفند به منظور حفظ و تامین سلامت انسان و محیط زیست، کلیه دستورالعمل ها، استانداردها و موازین بهداشتی و زیست محیطی موجود در کشور را رعایت فرمایند.) موظفند یک نفر مسئول فنی و شرایط را به سازمانهای ذیربط قانونی برای اخذ پروانه صلاحیت فنی معرض نمایند و رونوشت پروانه های صلاحیت صادر شده به کمیته ارسال گردد.

تبصره ۱ - مشخصات مسئول فنی توسط مراجع ذیصلاح قانونی تعیین و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲ - شرکت خدماتی مبارزه با حشرات و جانوران موذی اماکن عمومی و خانگی باید از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجوز دریافت نمایند.

ماده ۷ - متقاضیان ثبت، واردات و صادرات، ساخت و بسته بندی و فرمولاسیون مواد شیمیایی و سموم موظفان کلیه نمونه های مربوط را جهت بررسی و انجام آزمایش های لازم به مراجع ذی صلاح قانونی ارائه نمایند. صدور مجوز باید مراجع مذکور بر اساس آیین نامه ها و ضوابط بهداشتی صادر شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش انجام پذیرد.

ماده ۸ - کلیه مراکز تهیه، تولید، نگهداری، فروش و بسته بندی و فرمولاسیون مواد شیمیایی و سموم باید مجهز به سیستم پیشگیری و مقابله با حوادث شیمیایی باشند.

ماده ۹ - کلیه کارخانجات، کارگاهها و مراکز درمانی و صنفی و کلیه اشخاصی که به امر خرید یا استفاده از سموم و مواد شیمیایی مبادرت دارند، موظفند ظروف خالی شده آنها را به نحو مناسب و با رعایت ضوابط زیست محیطی منهدم یا دفع نمایند.

تبصره ۱ - تولیدکنندگان سموم و مواد شیمیایی موظفند هشدارهای لازم را در مورد خطرات استفاده مجدد از ظروف و مواد بر روی برچسب آنها قید نمایند.

تبصره ۲ - کلیه فروشندگان و عرضه کنندگان سموم و مواد شیمیایی مکلفن از فروش آن دسته از سموم و مواد شیمیایی هشدارهای لازم بر روی چسب آنها باشند خودداری نمایند. مراجع ذیربط موظف به نظارت بر اجرای این تبصره

قانون حفاظت در برابر اشعه - ماده ۳ مورخ ۱۳۶۷/۱/۲۱

ماده ۳ - مشمول مقررات

مقررات این قانون شامل کلیه امور مربوط به حفاظت در برابر اشعه در سطح کشور از جمله موارد زیر می باشد :

۱- منابع مولد اشعه ۲- کار با اشعه ۳- احداث، تاسیس، راه اندازی، بهره برداری، از کاراندازی واحدی که در آن تولید اشعه انجام شود. ۴- فعالیت در رابطه با منابع مولد اشعه شامل واردات و صادرات، ترخیص، توزیع و تهیه، تولید و ساخت، تملک، تحصیل، اکتشاف، استخراج، حمل و نقل، معاملات و پیمانکاری، نقل و انتقال، کاربرد و یا پس مانداری. ۵- حفاظت کارکنان، مردم و نسل های آینده به طور کلی و محیط در برابر اثرات زیان آور اشعه.

مواد ۲۷، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۷، ۶، ۵، ۴، ۲ و ۳۱ آیین نامه اجرایی قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مورخ اردیبهشت ۱۳۷۶ هیئت وزیران

ماده ۲ - اقدام به هر عملی که موجبات آلودگی هوا را فراهم نماید ممنوع است. منظور از آلودگی هوا عبارت است از وجود و پخش یک یا چند آلوده کننده اعم از جامد، مایع، گاز و تشعشع پرتوزا و غیر پرتوزا در هوای آزاد به مقدار و مدتی که کیفیت آنرا به طوریکه زیان آور برای انسان و یا سایر موجودات زنده و یا گیاهان و یا آثار و ابنیه باشد تغییر دهد.

ماده ۴، ۵ و ۷ فصل دوم - قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴/۲/۳ (وسایل نقلیه موتوری)

ماده ۴ - استفاده از وسایل نقلیه موتوری که بیش از حد مجاز مقرر دود و آلوده کننده های دیگر وارد هوای آزاد نمایند ممنوع است. حد مجاز خروجی وسایل نقلیه موتوری توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارت صنایع تعیین و به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست می باشد.

ماده ۵ - هر وسیله نقلیه موتوری که به کار گرفته می شود باید دارای گواهینامه ی مخصوص مبنی بر رعایت حد مجاز خروج آلوده کننده های هوا باشد دارندگان وسایل نقلیه موتوری مکلفند هر ساله وسایل نقلیه خود را در مراکز مورد تایید سازمان حفاظت محیط زیست که توسط شهرداری ها ایجاد می گردد تحت آزمایش و معاینه قرار داده و گواهینامه مبنی بر رعایت حد مجاز آلودگی را دریافت نمایند در غیر اینصورت از تردد وسایل نقلیه فاقد گواهینامه مذکور به ترتیبی که در آیین نامه اجرایی این قانون تعیین می شود جلوگیری خواهد شد .

تبصره ۲: تاریخ اجرای این ماده و تبصره های آن حداکثر یکسال پس از تصویب این قانون تعیین می شود و سازمان حفاظت محیط زیست و شهرداری وسایر دستگاههای ذی ربط موظفند ظرف مدت مذکور امکانات لازم جهت اجرای این ماده را فراهم کنند.

ماده ۷- در مواقع اضطراری که به علت کیفیت خاص جوی، آلودگی هوای شهرها به حدی برسد که به تشخیص وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی سلامت انسان، محیط زیست را شدیداً به خطر اندازد، سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارت کشور (شهرداری ها و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) ممنوعیت ها یا محدودیتهای موقت زمانی، مکانی و نوعی را برای منابع آلوده کننده برقرار نموده و بلافاصله مراتب را از طریق رسانه های همگانی به اطلاع عموم خواهد رسانید. با برطرف شدن وضعیت اضطراری و کاهش آلودگی هوا، سازمان نسبت به رفع ممنوعیت و محدودیت برقرار شده اقدام و مراتب را به نحو مقتضی به اطلاع عموم خواهد رسانید.

ماده ۳۶-

ماده ۳۶- از تاریخ ابلاغ این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن در زمینه جلوگیری از آلودگی هوا لغو می گردد.

ماده ۱۸ الی ۱۵ فصل سوم - کارخانجات و کارگاهها و

ماده ۱۵- سازمان حفاظت محیط زیست کارخانجات، کارگاهها و نیروگاههایی که آلودگی آنها بیش از حد مجاز استانداردهای محیط زیست باشد را مشخص نموده و مراتب را با تعیین نوع و میزان آلودگی به صاحبان و یا مسئولان کارخانجات و کارگاهها و نیروگاهها ابلاغ کرد تا در مهلت معینی که توسط سازمان با همکاری و مشارکت دستگاههای ذیربط تعیین می شود نسبت به رفع آلودگی یا کار و فعالیت خود تا رفع آلودگی اقدام نماید.

تبصره ۱: در صورتی که صاحب یا مسئول کارخانه و کارگاهی که موجبات آلودگی هوا را فراهم می نماید با دلایل قابل قبول سازمان اثبات که ظرف مهلت تعیین شده رفع آلودگی عملی نمی باشد سازمان می تواند برای یکبار مهلت اضافی مناسب در مورد اینکه کارخانجات و کارگاهها قائل شود.

تبصره ۲: سازمان حفاظت محیط زیست موظف است استانداردهای هوای پاک و استانداردهای آلوده کننده های حاصل از کارخانجات و کارگاهها که به هر طریق وارد هوای آزاد می گردند را برای هر منطقه و با توجه به کیفیت هوا و مناسبات زیست محیطی آن مناطق تهیه نموده و در اختیار متقاضیان و صاحبان کارخانجات و کارگاهها قرار دهد.

حد مجاز(استانداردهای محیط زیست)این ماده توسط سازمان حمایت از محیط زیست تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶ - در صورتیکه صاحبان و مسئولان کارخانجات و کارگاهها و نیروگاههای آلوده کننده ظرف مهلت تعیین شده به رفع آلودگی یا ممانعت از کار و فعالیت کارخانه و کارگاه مربوط ننمایند، در پایان مهلت مقرر به درخواست سازمان حفاظت محیط زیست و دستور مرجع قضایی ذیربط محل که بلافاصله توسط مامورین انتظامی به مورد اجرا گذاشته می شود. از کار و فعالیت کارخانجات و کارگاههای آلوده کننده جلوگیری به عمل خواهد آمد ادامه کار و یا فعالیت کارخانجات و کارگاهها و نیروگاههای مزبور منوط به صدور اجازه سازمان حفاظت محیط زیست و یا رای دادگاه صلاحیت دار خواهد بود.

تبصره: در صورتی که صاحبان و مسئولان کارخانجات و کارگاهها و نیروگاههای آلوده کننده پس از ابلاغ سازمان حفاظت محیط زیست از فعالیت و ادامه کار کارخانجان و کارگاههای مربوط ممانعت به عمل نیاورد و یا پس از تعطیل کارخانجات و کارگاههای مذکور راسا و بدون کسب اجازا از سازمان یا بدون صدور رای دادگاه صالحه، مبادرت به بازگشایی و ادامه فعالیت آنها بنماید بر حسب مورد مجازات های مقرر در این قانون و سایر مقررات مربوط به عدم رعایت دستور است قانونی و قضایی محکوم خواهند شد و چنانچه مدیران و مسئولان مذکور اداره و تصدی کارخانجات و کارگاههای دولتی یا غیر دولتی را بر عهده داشته باشند. موضوع در هیئت های رسیدگی به تخلفات اداری وزارت خانه یا دستگاههای مدیر یا مسئول نیز مطرح و حکم مقتضی صادر خواهد گردید.

ماده ۱۷ - در مواقع اضطراری و یا شرایط جوی نامناسب، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست می تواند کارخانجات و کارگاههایی که فعالیت آنها خطرات فوری دربرداشته باشد با اخطار سریع خواستار توقف فعالیت آنها گردد و در صورت استنکاف به حکم رئیس دادگاه محل تا رفع موجبات خطر تعطیل نماید.

ماده ۱۸ - در مواردی که کاهش یا از بین بردن آلودگی ناشی از فعالیت کارخانجات و یا کارگاهها از طریق دیگر بجز انتقال یک یا برخی از آنها به نقاط مناسب امکان پذیر نبوده و یا فعالیت کارخانجات و کارگاههای مذکور در مناطق مسکونی سلامت ساکنان آن مناطق را به خطر بیاندازد سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارتخانه ها

و دیگر دستگاههای دولتی ذریبط طرح انتقال کارخانجات و کارگاههای مذکور را به نقط مناسب (ترجیحا شهرک ها و قطب های صنعتی) تهیه و به هیئت وزیران ارائه می نماید . دولی در صورت صلاحدید و موافقت بر حسب مورد اقدام خواهد نمود.

ماده ۲۹، ۳۰ و ۳۲ فصل پنجم / مجازاتها/قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا

ماده ۲۹ - صاحبان و مسئولین کارخانجات و کارگاههای آلوده کننده که برخلاف مواد ۱۶، ۱۴ و ۱۷ این قانون عمل نمایند برای بار اول به جزای نقدی از پانصد هزار ریال تا یک میلیون ریال و در صورت تکرار به حبس تعزیری از دو ماه تا شش ماه و جزای نقدی از هفتصد هزارریال تا دومیلیون ریال محکوم می شوند .

تبصره ۱ : صاحبان و مسئولان اینگونه کارخانجات و کارگاههای آلوده کننده علاوه بر محکومیت مذکور مکلف به پرداخت ضرر و زیان وارده به محیط زیست و اشخاص حقیقی و حقوقی به حکم دادگاه صالحه می باشند.

تبصره ۲ : در مورد جرایم مقرر در این قانون علاوه بر اشخاص حقیقی و حقوقی سازمان حفاظت محیط زیست بر حسب مورد شاکی یا مدعی خصوصی در زمینه خسارات وارده به محیط زیست می باشد.

ماده ۳۰ - کسانی که از انجام بازرسی ماموران سازمان حفاظت محیط زیست برای نمونه برداری و تعیین میزان آلودگی ناشی از فعالیت کارخانجات و کارگاهها منابع تجاری بهداشتی و خدماتی و اماکن عمومی ممانعت به عمل آورده و یا اسناد و مدارک و اطلاعات مورد نیاز سازمان را در اختیار ایشان نگذارند و یا اسناد و مدارک و اطلاعات خلاف واقع ارائه نمایند برحسب مورد و اهمیت موضوع به جزای نقدی از پانصد هزار ریال تا پنج میلیون ریال و در صورت تکرار به حبس تعزیری از یک ماه تا سه ماه و جزای نقدی مذکور محکوم خواهند شد.

ماده ۳۲ - مسئولین آلودگی حاصل از منابع متفرقه و منابع خانگی و همچنین عاملین آلودگی صوتی و به جزای نقدی از سی هزارریال تا سیصدهزار ریال و در صورت تکرار از یکصد هزار ریال تا یک میلیون ریال محکوم خواهند شد.

ماده ۲ - رانندگی با وسایل نقلیه ای که فاقد برگه معاینه فنی معتبر می باشد، ممنوع است. دارندگان وسایل نقلیه مکلفند وسایل نقلیه خویش را جهت انجام معاینه فنی در مراکز فنی مجاز تعیین شده و پس از احراز شرایط لازم برگه یا برچسب معاینه دریافت نمایند.

تبصره: در طول مدتی که برچسب یا برگه معاینه فنی اعتبار دارد در صورت بروز نقص فنی، مالک موظف است نسبت به رفع آن اقدام نماید.

ماده ۵ - دوره های معاینه فنی انواع خودروها به شرح زیر می باشد:

الف: انواع وسایل نقلیه عمومی مسافربری و باربری در فواصل سه ماهه یا بیشتر.

ب: وسایل نقلیه متعلق به دولت، نهادهای عمومی غیر دولتی، نیروهای نظامی و انتظامی در فواصل سه ماهه یا بیشتر.

پ: سایر وسایل نقلیه و موتورسیکلت ها در فواصل سالانه یا بیشتر.

تبصره ۱: برای خودروهای فرسوده، (موضوع تصویب نامه شماره ۲۵۰۸/ت۲۲۱۷۵ه مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۴) برگه فنی صادر نخواهد شد.

تبصره ۲: خودروهای نو تا دو سال پس از تولید نیاز به اخذ برچسب یا برگه معاینه فنی ندارند.

ماده ۶: مراکز مجاز معاینه فنی برای وسایل نقلیه که سالم و بدون نقص فنی تشخیص داده شوند برگه معاینه فنی صادر می نمایند. چنانچه ضمن معاینه وسیله نقلیه معیوب یا ناقص تشخیص داده شود، راننده یا مالک می تواند وسایل نقلیه را تا تاریخی که در برگه اجازه نامه صادر شده به وی تسلیم می گردد، به تعمیرگاه یا توقف گاه

تبصره: چنانچه وسایل نقلیه ای فاقد اصالت تشخیص داده شوند، ضمن عدم صدور برگه معاینه فنی مراتب به مراجع اند اصلاح داده می شود.

مواد ۷، ۱۲ و ۲ آئین نامه اجرایی نحوه جلوگیری از آلودگی صوتی (۱۳۷۸/۴/۱) خدمات شهری - فضای سبز - فنی و عمران - ترافیک -

ماده ۲- مبادرت به هرگونه اقدامی که موجبات آلودگی صوتی را فراهم نماید ممنوع می باشد. حد مجاز یا استاندارد آلودگی ها توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری دستگاههای ذیربط تهیه و به تصویب شورای عالی محیط زیست میرسد.

ماده ۷- به کار انداختن و تردد هرگونه وسیله نقلیه موتوری مولد آلودگی صوتی ممنوع می باشد. نیروی انتظامی از تردد هر گونه وسیله نقلیه موتوری فاقد گواهینامه موضوع ماده (۶) ممانعت به عمل آورده و عاملین یا رانندگان اینگونه وسایل را به مجازاتهای مقرر در ماده (۳۲) قانون محکوم خواهند نمود.

ماده ۱۲- در صورتی که رفع آلودگی صوتی ناشی از فعالیت منابع آلوده کننده موضوع بند (۶) ماده (۱) این آئین نامه در داخل محدوده شهرها و نقاط مسکونی استقرار دارند به طرق دیگری جز انتقال آنها به محلهای مناسب امکان نباشد، طرح انتقال اینگونه منابع توسط سازمان وبا همکاری وزارت کشور (شهرداری ها بخشداری های وزارت مسکن و شهر سازی تهیه و پس از تصویب هیات وزیران به مورد اجرا گذاشته خواهد شد، تصویب نامه راجع به انتقال منابع آلود کننده و مزاحم محیط زیست تهران مورخ ۱۳۶۹/۳/۱۲

صنایع آلوده کننده و مزاحم محیط زیست شهر تهران (تهران بزرگ) و دامداری ها و مرغداری ها داخل محدوده شهر تهران (تهران بزرگ) براساس طرح های تفصیلی و اجرایی که طبق ضوابط زیر تهیه می گردند، به خارج از محدوده شهر انتقال یابند.

۱- طرح های تفصیلی و اجرایی انتقال صنایع آلوده کننده و مزاحم محیط زیست داخل محدوده شهر تهران توسط کمیته ای مسئولیت استاندارد تهران با حضور نمایندگان دستگاههای اجرایی ذیربط و شهرداری تهران تهیه و پس از تصویب کمیسیون متشکل از وزرای کشور، صنایع سنگین، صنایع، جهاد سازندگی، بازرگانی و مسکن و شهر سازی کار اجتماعی، سرپرست سازمان حفاظت محیط زیست و شهر دار تهران، به مورد اجرا گذاشته شود .

۲- شرکت شهرکهای صنعتی ایران مجری طرح ایجاد شهرکهای صنعتی برای استقرار صنایع آلوده کننده و مزاحم شهر تهران خواهان کلیه دستگاههای ذیربط مکلف به همکاری و تامین نیازهای زیر بنایی و خدماتی شهرک های مزبور میباشد .

۳- هفده (۱۷) قطعه زمین به پلاکهای مشروح زیر جهت ایجاد شهرکهای صنعتی برای استقرار صنایع انتقاتی از محدوده تهران در اختیار شرکت شهرکهای صنعتی ایران قرار گیرد.

الف- در محور کرج-اشتهارد: پلاکهای حجت آباد، مراد تپه- قلیچ آباد و در پلاک های شماره ی ۱۱۶۱، ۱۱۶۰، ۱۹، دو قطعه.

ب- در محور تهران-قم: پلاکهای شمس آباد، محمد آباد و قنبر آباد.

ج- در محور تهران - ورامین: پلاکهای دولت آباد و اسد آباد (تپه سیاه).

د- در محور تهران- ساوه: پلاکهای سفیر آباد، ده حسن، سفیدار.

ه- در محور کرج - قزوین: پلاک نجم آباد.

ن- در محور تهران - گرمسار: پلاکهای علی آباد- قرمز تپه و عباس آباد

۴- فعالیت ها و کارگاههای صنعتی و تولیدی و صنفی که بر اساس ضوابط مندرج در طرح های تفصیلی و اجرایی انتقال، آلوده کننده و مزاحم محیط زیست شهر تهران تشخیص داده می شوند ظرف مدت زمانی که بنا به پیشنهاد شرکت شهرکهای صنعتی تصویب کمیسیون موضوع بند ۱ تعیین می شود، به محل های انتخاب شده در پلاک های مذکور در بند ۳ انتقال می یابند. شهرداری تهران، سازمان حفاظت محیط زیست و سایر سازمانهای ذیربط پس از مهلت مزبور بر اساس مقررات از ادامه فعالیت آنها در مکانهای فعلی جلوگیری خواهند کرد.

واحد های تولیدی و صنعتی و صنفی مشمول این بند که بدون پروانه فعالیت داشته اند در صورت موافقت صنعتی ذیربط با ادامه فعالیت آنها، پس از انتقال به پلاک های موضوع بند ۳ با تایید وزارت خانه ذیربط کارت شناسایی دریافت خواهند داشت.

۵- طرح های اجرایی و ضوابط انتقال دامداری ها و مرغداری ها داخل محدوده شهر تهران اعم از سنتی یا صنعتی پروانه یا فاقد پروانه، توسط جها سازندگی تهیه و به مورد اجرا گذاشته می شود.

۶- کمیسیون موضوع ماده ۵ قانون تشکیل شورای عالی شهرسازی نسبت به تغییر کاربری اماکنی که بر اثر طرحهای انتقال تخلیه می گردند، با توجه به وسعت و موقعیت آنها و نیازهای محلی و منطقه ای، اقدام خواهد نمود.

۷- شهرداری تهران، سازمان حفظ محیط زیست و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند در انتقال و تعطیل صنایع آلوده کننده و مزاحم محیط زیست شهر تهران و دامداری ها و مرغداری های داخل محدوده شهر تهران با طرح های انتقال همکاری نمایند.

۸- از تاریخ ابلاغ این تصویب نامه مواد ابلاغیه شماره ۱۲ - ۴۷۶۲ / م ن مورخ ۱۳۶۸/۲/۲ کان لم یکن مواد ۲، ۳، ۸، ۹ و ۱۰ آیین نامه بهداشت محیط مصوب ۱۳۷۱/۴/۲۴ هیات دولت (خدمات شهری- فضای سبز و ساماندهی)

ماده ۲- هر اقدامی که تهدیدی برای بهداشت عمومی شناخته شود، ممنوع می باشد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است پس از تشخیص هر مورد از مواردی که در حیطه وظایف وزارت می باشد، را اقدام قانونی معمول و در سایر موارد متخلفان از مقررات بهداشت عمومی تہت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

ماده ۳- آلوده کردن آب آشامیدنی عمومی ممنوع است و با متخلفان مطابق مقررات رفتار خواهد شد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور حفظ سلامت و بهداشت مردم مکلف است کیفیت آب آشامیدنی عمومی از آبگیری تا مصرف را از نظر بهداشتی تہت نظارت مستمر قرار دهد.

ماده ۸- مراجع صادر کننده ی پروانه ی کسب مراکز تهیه، توزیع، نگهداری و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی بهداشت درمان و آموزش پزشکی را نیز در این زمینه رعایت نموده و قبل از صدور ((پروانه ی کسب)) نظریه ی بهداشتی از وزارت خانه کسب نمایند.

ماده ۹- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی علاوه بر وظیفه ی قانونی مبارزه با ناقلان بیماری ها، عهده دار بر امر مبارزه با بند پایان، جوندگان و حیوانهای ناقل بیماری ها نیز میباشد، مراجع ذیربط موظف بر رعایت دستورالعمل های بهداشت محیطی این وزارت خانه در این موارد هستند.

ماده ۱۰- به منظور پیشگیری از شیوع بیماریهای منتقل شده بوسیله بند پایان و حیوان های ناقل بیماری، همزمان جلوگیری از آلودگی محیط به سموم و مواد شیمیایی، در صورت امکان روش های مبارزه از طریق بهسازی ارجح

بوده و دستگاههای اجرایی ذیربط موظف به بهسازی کانون های جلب و تکثیر بندپایان حیوانهای ناقل برابر توصیه ها و دستورالعمل های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و سایر ذیربط را رعایت نمایند.

مواد ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰ و ۲۱ قانون مدیریت پسماند مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۰ (خدمات شهری و فضای سبز).

ماده ۱ - جهت تحقق اصل پنجاه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور حفظ محیط زیست کشور از آثار زیانبار پسماند مدیریت بهینه آنها، کلیه وزارت خانه ها و سازمان ها و موسسات و نهادهای دولتی و نهادهای عمومی و غیر دولتی مشمول قانون در آنها مستلزم ذکر نام می باشد و کلیه شرکت ها و موسسات و اشخاص حقیقی و حقوقی موظفند مقررات و سیاستهای مقرر در این قانون را رعایت نمایند.

ماده ۴ - دستگاههای اجرایی ذیربط موظفند جهت بازیافت و دفع پسماندها تدابیر لازم را به ترتیبی که در آیین نامه های اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، اتخاذ نمایند. آیین نامه اجرایی مذکور می بایستی شامل موارد زیر نیز باشد:

- ۱- مقررات تنظیم شده موجب گردد تا تولید و مصرف، پسماند کمتری ایجاد نماید.
 - ۲- تسهیلات لازم برای تولید و مصرف کالاهایی که بازیافت آنها سهلتر است، فراهم شود و تولید و واردات که در دفع و بازیافت پسماند آنها مشکل تر است، محدود شود.
 - ۳- تدابیری اتخاذ شود که استفاده از مواد اولیه بازیافتی در تولید گسترش یابد
 - ۴- مسئولیت تامین و پرداخت بخشی از هزینه های بازیافت بر عهده تولید کنندگان محصولات قرار گیرد.
- ماده ۵ - مدیریت های اجرایی پسماندها موظفند بر اساس معیرها و ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش تربیتی اتخاذ نمایند تا سلامت، بهداشت و ایمنی عوامل اجرایی تحت نظارت آنها تامین و تضمین
- ماده ۶ - سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و سایر رسانه هایی که نقش اطلاع رسانی دارند و همچنین دستگاه های آموزشی، جداسازی صحیح، جمع آوری بازیافت پسماند ها اقدام و با سازمانها و مسئولین مربوط همکاری نمایند.

ماده ۷ - مدیریت اجرایی کلیه پسماندها غیر از صنعتی و بویژه در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری و دهیاری ها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداری ها و دهیاری ها به عهده بخشداری ها می باشد. مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی و ویژه به عهده تولید کننده خواهد بود. در صورت تمایل آن به پسماند عادی به عهده شهرداری ها، دهیاری ها و بخشداری ها خواهد بود.

تبصره: مدیریت های اجرایی می توانند تمام یا بخشی از عملیات مربوط به جمع آوری، جداسازی و دفع پسماندهای اشخاص حقیقی و حقوقی واگذار نمایند.

ماده ۸ - مدیریت اجرایی می تواند هزینه های مدیریت پسماندها را از تولید کننده پسمان با تعرفه ای با دستورالعمل وزارت کشور توسط شوراهای اسلامی برحسب نوع پسماند تعیین می شود، دریافت و فقط صرف هزینه های مدیریت پسماند نمایند.

ماده ۱۳ - مخلوط کردن پسماندها و تخلیه و پخش آنها در محیط و یا فروش، استفاده و بازیافت این نوع پسماندها ممنوع است.

ماده ۱۵ - تولیدکنندگان آن دسته از پسماندهایی که دارای یکی از ویژگی های پسماندهای ویژه نیز می باشد موظفند با بهینه سازی فرایند و بازیابی پسماندهای خود را به حداقل برسانند و در مواردی که حدود مجاز در آیین نامه اجرایی این قانون پیش بینی شده است در حد مجاز نگه دارند.

ماده ۱۶ - نگهداری، مخلوط کردن، جمع آوری و حمل و نقل - خرید و فروش دفع، صدور و تخلیه پسماندها در محیط بر طبق مقررات این قانون و آیین نامه اجرایی آن خواهد بود در غیر این صورت اشخاص متخلف بر حکم مراجع قضایی به جزای نقدی در بار اول برای پسماندهای عادی از ۵۰۰/۰۰۰ ریال (پانصد هزار ریال) تا (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) یکصد میلیون ریال و برای پسماندها از دو میلیون ریال (۲/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال و در صورت تکرار، هر بار به دو برابر مجازات قبلی در این ماده اجرا می شوند. متخلفین از حکم ماده (۱۳) به جزای نقدی از دو میلیون ریال (۲/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا (۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰) یکصد میلیون ریال و در صورت تکرار به دو برابر حداکثر مجازات و در صورت تکرار مجدد هر بار به دو برابر مجازات بار قبل محکوم میشوند.

ماده ۱۸ - در شرایطی که آلودگی، خطر فوری برای محیط و انسان دارد، با اخطار سازمان و وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، متخلفین و عاملین آلودگی موظفند فوراً اقداماتی را که منجر به بروز آلودگی و تخریب محیط زیست می شوند متوقف نموده و بلافاصله مبادرت به رفع آلودگی و پاکسازی محیط در صورت استنکاف، مرجع قضایی خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و متخلفین و عاملین علاوه بر پرداخت جریمه تعیین شده ملزم به رفع آلودگی و پاکسازی خواهد نمود.

ماده ۲۰ - خودروهای تخلیه کننده پسماند در اماکن غیر مجاز، علاوه بر مجازاتهای مذکور، به یک هفته توقیف محکوم می شوند.

آیین نامه اجرایی بند (ج) ماده (۱۰۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۷۹/۱۲/۲۷) با اصلاحات بعدی

ماده ۱ - در این آیین نامه تعاریف زیر به کار رفته است :

آلودگی: عبارت است از تعریف مذکور در ماده (۹) قانون حفاظت محیط زیست .

تخریب: منظور هرگونه تغییر در منابع طبیعی است که تعادل طبیعت و تنوع زیستی را در معرض خطر به هم می زند.

خروجی: منظور فاضلاب، هوای آلوده، مواد زائد و یا اصواتی است که از واحد به محیط تخلیه می شود.

واحد: منظور واحدهای تولیدی اعم از صنعتی، معدنی و صنایع کشاورزی است که نتیجه کار آنها مواد اولیه، یا حامل انرژی است.

سازمان: منظور سازمان حفاظت محیط زیست است .

میزان آلودگی: عبارت است از مقدار افزایش آلودگی از حد مجاز (طبق جداول پیوست) تقسیم بر حد مجاز به شرح زیر:

حد مجاز - مقدار اندازه گیری شده = میزان آلودگی

حد مجاز

تبصره: میزان آلودگی بر مبنای متوسط عددی میزان آلودگی اندازه گیری شده طی سه بار نمونه برداری در یک شبانه روز و یا روزهای کاری (در صورت عدم کار مداوم شبانه روز واحد) تعیین می گردد.

ماده ۲ - کلیه واحدها موظفند خروجی خود را در حد ضوابط، معیارها و استانداردهای زیست محیطی که از طرف اعلام می شود حفظ کنند.

ماده ۳ - کلیه واحدهایی که خروجی آنها آلودگی بیش از حد ضوابط، معیارها و استانداردهای زیست محیطی دارند همچنین واحدهایی که فعالیت آنها باعث تخریب استانداردهای زیست محیطی دارند همچنین واحدهایی که فعالیت آنها باعث تخریب محیط زیست می شود موظفند از اختار سازمان و تعیین مهلت اقدامات لازم را در جهت کاهش یا رفع آلودگی و تخریب به عمل آورند. هزینه های انجام شده از نظر مالیاتی قابل قبول خواهد بود.

تبصره: هزینه های قابل قبول به کلیه هزینه هایی گفته میشود که به تشخیص سازمان در راستای کاهش آلودگی واحد شده واحد انجام شده باشد. از قبیل ایجاد تصفیه خانه، نصب فیلتر، اصلاح فرآیند در تولید

ماده ۴ - واحدهایی که در مهلت تعیین شده از انجام تکالیف مذکور در ماده (۳) این آیین نامه خودداری کرده باشد پس از پایان مهلت باید جریمه مربوط به خسارات را داده به محیط زیست را طبق این آیین نامه پرداخت کنند.

تبصره: در صورت اعتراض واحدی نسبت به مهلت تعیین شده موضوع جهت تصمیم گیری در کمیته سه نفره متشکل از مدیر حفاظت محیط زیست استان، نماینده استانداری و بالاترین مسئول دستگاه ذیربط در استان مطرح خواهد شد، تصمیم کمیته لازم الاجرا است.

ماده ۵ - میزان جریمه ماهانه آلودگی آب از حاصل ضرب عوامل زیر برای آلاینده ترین عامل تعیین می شوند:

الف: حجم کل خروجی در ماه (برحسب m^3 متر مکعب)

ب: میزان آلودگی (براساس تعریف و مطابق جدول یک)

ج: ضریب ریالی (مطابق جدول یک)

د: حساسیت منطقه (مطابق جدول دو)

ه: حساسیت محیط (مطابق جدول سه)

و: ضریب دو برای تخلیه های ناگهانی.

تبصره: برای واحدهای بزرگ که مشمول ماده (۱۳۴) قانون برنامه پنج ساله سوم هستند، جرایم این ماده نخواهد شد.

ماده ۶ - میزان جریمه ماهانه آلودگی هوا از حاصل ضرب عوامل زیر برای آلاینده ترین عامل تعیین می گردد:

الف: حجم کل خروجی در ماه (برحسب m^3 متر مکعب)

ب: میزان آلودگی (مطابق جدول ۴)

ج: ضریب ریالی (مطابق جدول ۴)

د: ضریب حساسیت منطقه (مطابق جدول ۵)

ماده ۷ - میزان جریمه آلودگی ناشی از دفع غیر صحیح مواد زائد جامد یا مایع از حاصل ضرب عوامل زیر تعیین می گردد:

الف: وزن مواد زائد آلاینده (برحسب kg کیلوگرم)

ب: ضریب ریالی (مطابق جدول ۷)

ج: ضریب حساسیت منطقه (مطابق جدول ۲)

ماده ۸ - میزان جرایم آلودگی صوتی از حاصل ضرب عوامل زیر تعیین می گردد:

الف: مقدار افزایش آلودگی صوتی از حد استاندارد (برحسب)

ب: زمان تولید (برحسب ساعت)

ج: ضریب ۲ در صورتیکه زمان تولید در شب باشد.

د: ضریب ریالی (۱۰۰۰ ریال بر دسی بل)

ه: ضریب حساسیت محیط

ماده ۹ - میزان جریمه تخریب از حاصل ضرب هر یک از عوامل زیر در ضریب ریالی (مطابق جدول ۶) تعیین می گردد مازاد بر سطح، یا تعداد مجازی که دستگاه صادر کنند در مجوز اعلام می کند:

الف: در مورد تخریب خاک، حجم خاک جابجا شده (به متر مکعب)

ب: در مورد تخریب اراضی، مساحت اراضی تخریب شده (به هکتار)

ج: در مورد قطع اشجار و بوته کنی، تعداد و نوع گونه .

د: در مورد مرگ و میر جانوران وحشی، تعداد نوع گونه .

و: در سه تالاب ، سایر آب های ساکن (هکتار)

ماده ۱۰ - ضریب ریالی هر سال بر اساس نرخ رسمی تورم سال قبل که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می شود افزایش می یابد .

ماده ۱۱ - جریمه واحدهایی که ضمن پرداخت جریمه جهت کاهش آلودگی های خود اقدام نکنند پس از گذشت هر سال با ضریب دو نسبت به سال قبل محاسبه می شود.

ماده ۱۲ - در صورتی که به تشخیص سازمان تغییر قابل ملاحظه ای در میزان آلودگی به وجود آید سازمان می تواند جریمه ماه های بعد را مجددا محاسبه و اعمال نمایند.

ماده ۱۳ - در صورتی که آلودگی واحدی خطر فوری برای سلامت انسان و محیط داشته باشد مطابق تبصره ، ه (۱۱) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست اقدام خواهد شد.

ماده ۱۴ - جریمه طبق جداول این آیین نامه توسط سازمان محاسبه و به واحد اعلام می گردد. در صورتیکه واحدی ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ جریمه ، از پرداخت جریمه خوداری نماید مطابق قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست اقدام خواهد شد .

تبصره : جهت آلودگی واحد ها نسبت به موضوع ، در مهلت داده شده، جریمه واحد ها محاسبه و فقط جهت اطلاع به آنها اعلام می گردد.

ماده ۱۵ - سازمان موظف است با همکاری دستگاه های ذیربط نسبت به تدوین و اجرای برنامه های آموزشی و اطلاع رسانی در زمینه نحو تطبیق مشخصات فنی واحدهای صنعتی و تولیدی ، قانون و مقررات استانداردهای زیست محیطی اقدام نماید.

ماده ۱۶ - جریمه واحدها به حساب خزانه واریز شده و معادل آن در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی می گردد تا جهت اجرای طرح های فاضلاب و سالم محیط زیست و جبران خسارت با هماهنگی سازمان محیط زیست و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور از طریق دستگاه های اجرایی ذیربط که واحد آلاینده در حیطه آن دستگاه عمل می کند، هزینه گردد.

ماده ۱۷ - مدیریت واحدهای تولیدی و صنعتی موجود در مورد شهرکهای صنعتی و مجتمع های مشابه آن فعالیت می کنند، به عنوان شخصیت حقوقی پاسخگو بوده و مسئول پرداخت جرایم مشمول این آیین نامه می باشد. مدیریت شهرک های صنعتی مجتمع های مشابه در جمع آوری سهم جریمه واحد، همکاری لازم را خواهد داشت .